

ΠΑΡΑΚΛΗΤΗ

Παράκληση

Ίδιοκτήτης:

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Ύπευθυνος Ύλης:

Σταύρος Όλύμπιος

Διευθυντής Γραφείου Ποιμαντικής Διακονίας

Διευθύνεται

από Συντακτική Έπιτροπή

Διεύθυνση:

Όδος Αγίου Ανδρέου 306,

Τ.Θ. 56091, Τ.Τ. 3304

Λεμεσός - Κύπρος

Τηλ.: 00357-25864311

Ίστοσελίδα:

www.imlemesou.org

Συνδρομές:

Έσωτερικού €7

Έξωτερικού €10

Τιμή Τεύχους: €1

Έξώφυλλο: «Οί έν Λεμεσώ διαλάμπαντες Άγιοι»
σύγχρονη φορητή εικόνα, Μητροπολιτικός Ναός

Παναγίας Παντανάσσης Καθολικής

Όπισθόφυλλο: Παρεκκλήσιο Τιμίου Σταυρού

Πελενδρίου

Οί άρθρογράφοι έχουν τήν άπόλυτη ευθύνη τών
άπόψεών τους

Ήχος α΄.
Τής έρήμου πολίτης.

Τής Σκέπης σου Παρθέ-
νε, άνυμνούμεν τάς χά-
ριτας, ήν ώς φωτοφόρον
νεφέλην, έφαπλοΐς ύπέρ
έννοϊαν, καί σκέπεις
τόν λαόν σου νοερως, έκ
πάσης τών έχθρών έπι-
βουλής. Σε γάρ σκέπην
καί προστάτιν καί βοη-
θόν, κεκτήμεθα βοώντές
σοι· Δόξα τοΐς μεγαλεί-
οις σου Άγνή, δόξα τή
θεία Σκέπη σου, δόξα τή
πρός ήμάς σου, προμη-
θεία Άχραντε.

Τό κατηχητικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας

τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτου
Λεμεσοῦ κ. Ἀθανασίου

Τί ἐφόδια πρέπει νά ἔχει κανεὶς γιὰ νά μπορεῖ νά ἐργασθεῖ στό κατηχητικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, ἐφόσον τό ἔργο τῆς κατήχησης τοῦ λαοῦ εἶναι κατ' ἐξοχήν τό ἔργο πού ἡ ἴδια ἡ Ἐκκλησία κάνει προκειμένου νά βοηθήσει τόν κόσμον νά πλησιάσει καί νά γνωρίσει τόν Θεό;

Πρῶτα πρῶτα ἐμεῖς οἱ λεγόμενοι ἄνθρωποι τῆς Ἐκκλησίας, αὐτό πού πρέπει νά κάνουμε εἶναι κάτι πού καί οἱ Πατέρες καί οἱ Ἀπόστολοι ἔκαναν καί εἶναι δείγμα τοῦ ταπεινοῦ φρονήματος, νά θέτουμε τόν ἑαυτό μας συχνά ὑπό τήν κρίση ἄλλων ἀνθρώπων πνευματικῶν, ὥστε νά λαμβάνουμε ἀπό αὐτούς τή σφραγίδα καί τή μαρτυρία τῆς γνησιότητας τοῦ ἀγῶνα μας, τῶν λόγων καί τῶν ἔργων μας.

Ὁ Ἀπ. Παῦλος μετά πού εἶχε τήν ἀποκάλυψη τοῦ Χριστοῦ πῆγε στήν ἔρημο τῆς Ἀραβίας γιά τρία χρόνια, ὕστερα συνάντησε τόν Πέτρο καί τοῦ διηγήθηκε τό γεγονός τῆς ἀποκαλύψεως τοῦ Χριστοῦ πού ἔλαβε τήν ἄδεια καί εὐλογία νά κηρύττει. Ὁ ἴδιος ἀναφέρει στήν πρὸς Γαλάτας ἐπιστολή του ὅτι μετά ἀπό 14 χρόνια ἀπό τό γεγονός πού εἶδε τόν Χριστό καί μνήθηκε ἀπό Αὐτόν στά μυστήρια τοῦ Εὐαγγελίου, αἰσθάνθηκε τήν ἀνάγκη, καί αὐτό ἔγινε κατ' ἐπιταγήν τοῦ Θεοῦ, νά πάει στά Ἱεροσόλυμα καί νά ἐκθέσει στόν Πέτρο ὅλα ὅσα κάνει καί λέει. Αὐτό τό συναντάμε καί στή ζωὴ τῶν Ἁγίων. Οἱ Ἅγιοι τῆς Ἐκκλησίας μας παρόλο πού ἦταν ἄνθρωποι τοῦ Θεοῦ καί εἶχαν πληροφορία περὶ τῆς γνησιότητας τοῦ ἔργου τους, ἐντούτοις πάντοτε πηγαιναν στοὺς γέροντες, στοὺς ἄλλους πνευματικούς πατέρες καί ἔθεταν τόν ἑαυτό τους ὑπό τήν κρίση τῶν ἄλλων, γιατί δέν εἶχαν ἐμπιστοσύνη στόν ἑαυτό τους.

Δυστυχῶς ὅλοι μας πού ἀσχολούμαστε μέ τόν λόγο τοῦ Θεοῦ καί συνεργαζόμαστε μέ τό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας πολλές φορές εἴτε λόγω ὑπερηφανείας μας, εἴτε λόγω ἀπροσεξίας μας, εἴτε γιά διάφορους ἄλλους λόγους πού

συμβαίνουν στήν ψυχὴ μας, θεωροῦμε πολλά πράγματα δεδομένα. Ὅτι δηλαδή ἔτσι εἶναι τό σωστό νά κάνουμε καί ὅτι αὐτός εἶναι ὁ τρόπος πού πρέπει νά ἐργαζόμαστε.

Ἔτσι παύουμε νά θέτουμε τόν ἑαυτό μας ὑπό τήν κρίση τῶν ἄλλων πνευματικῶν ἀνθρώπων καί τό χειρότερο εἶναι ὅτι καί ἂν ὁ Θεός ἐπιτρέψει νά κριθεῖ τό ἔργο μας ἀπό διάφορους πειρασμούς πού μπορεῖ νά συμβαίνουν, ὅπως γιά παράδειγμα νά ξεσηκώσετε ἕνας πειρασμός, ἕνας σάλος καί νά ἔρχονται ἄνθρωποι, πού μπορεῖ νά εἶναι καί ἐχθροὶ τῆς Ἐκκλησίας μας καί νά κρίνουν τό ἔργο μας, ἐμεῖς παίρνουμε μία στάση ἄμυνας, ὅτι πολεμοῦν τρόπον τινά τό ἔργο τοῦ Θεοῦ καί τῆς Ἐκκλησίας καί δέν διερωτόμαστε μήπως ἔχουν δίκαιο αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι πού ἐκφράζουν αὐτές τίς κρίσεις καί ἐμεῖς κάπου δέν προσέξαμε; Γιατί μπορεῖ μὲν ἡ πρόθεσή μας νά εἶναι καλή, ἀφοῦ ὅλοι μας ξεκινᾶμε μέ καλό λογισμό καί καλή διάθεση, θέλουμε νά ὑπηρετήσουμε τήν Ἐκκλησία καί τόν λόγο τοῦ Θεοῦ καί θέλουμε νά ζήσουμε ἐν Χριστῷ, ὅμως ὁ διάβολος εἶναι τόσο πονηρός πού μπορεῖ νά θολώσει αὐτή τήν ἐνέργεια καί νά πάθουμε αὐτό πού φοβόταν ὁ Παῦλος, ὅτι δηλαδή, μήπως τρέχομεν εἰς κενόν καί καρπὸν δέν ἔχομεν καί μοιάζουμε σάν ἕνα ζῶο πού εἶναι δεμένο σέ μία πέτρα στό ἐλαιοτριβεῖο, κι ἐνῶ ὅλο γυρίζει γιὰ νά βγάλει τό λάδι μένει τελικὰ στόν ἴδιο τόπο.

Ὁ καθένας μας λοιπὸν πρέπει νά βάλει μία ἀρχή. Κατὰ καιροὺς νά θέτει τόν ἑαυτό του ὑπό ἀμφισβήτηση καί ὑπό κρίση. Καί στήν κρίση τῶν λόγων καί τῶν ἔργων τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας καί στήν κρίση τῶν ἀνθρώπων πού ἔχουν μία θέση πνευματικὴ μέσα στήν ἐκκλησία. Σήμερα ὅλοι μας λέμε λόγια καί κάνουμε ἔργα πολλά καί νομίζουμε ὅτι τό κατηχητικό ἔργο τῆς ἐκκλησίας εἶναι νά λύσουμε τίς ἀπορίες τῶν ἄλλων ἀνθρώπων γύρω ἀπὸ τόν Θεό καί νά τοὺς διαφωτίσουμε τί εἶναι ὁ Θεός, τί εἶναι ἡ διδασκαλία τοῦ εὐαγγελί-

ου, τί πρέπει νά πιστεύουν κ.τ.λ. Στή ζωή τῆς ἐκκλησίας θά δοῦμε ὅτι ἡ κατήχηση εἶχε μόνο ἓνα τμήμα γνωσιολογικό, νά μάθουν δηλαδή οἱ ἄνθρωποι κάποιες γνώσεις. Τό μεγαλύτερο τμήμα τοῦ ἔργου καί ἡ μεγαλύτερη φροντίδα τῆς Ἐκκλησίας ἦταν νά μὴσει τοὺς ἀνθρώπους στό μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας, στό μυστήριο τοῦ Θεοῦ. Ἦταν δηλ. μία μύηση στό μυστήριο τοῦ ζώντος Θεοῦ παρά μία μετάδοση ἀπλῶν γνώσεων.

Αὐτό τό ξέρουμε, διότι ἡ Ἐκκλησία στοὺς κατηχουμένους δέν ἀποκάλυπτε τά σοβαρότερα μυστήρια τοῦ Θεοῦ, οὔτε ἐπέτρεπε στοὺς κατηχουμένους νά διαβάσουν τό κατά Ἰωάννην εὐαγγέλιο, τοὺς ἔδιναν μόνο τά ἄλλα τρία, τά λεγόμενα «συνοπτικά» τά ὁποῖα εἶναι κυρίως περιγραφικά. Περιγράφουν ἱστορίες καί γεγονότα ἀπό τή ζωή τοῦ Χριστοῦ. Τό κατά Ἰωάννην εὐαγγέλιο τό ὁποῖο εἶναι πύ θεολογικό, τό ἄκουγαν γιά πρώτη φορά τή νύχτα τοῦ Πάσχα πού βαπτίζονταν καί ἄκουγαν ὅλη αὐτή τή θεολογία καί μούνταν στό μυστήριο τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ Λόγου στόν κόσμο. Δηλαδή ἡ κατήχηση ἔχει σκοπό νά ὀδηγήσει τόν ἄνθρωπο στή βίωση, στήν ἐμπειρία τοῦ Θεοῦ μέσα στήν καρδιά του, ὅπως ὁ Θεός τήν παρέδωσε στήν Ἐκκλησία καί τοὺς Ἀποστόλους. Ἔτσι ἓνα τμήμα τῆς δραστηριότητάς μας εἶναι νά πληροφορήσουμε τόν λαό τοῦ Θεοῦ περὶ τῶν ἀληθειῶν τῆς πίστεως καί ἓνα μεγαλύτερο καί τό κυριότερο ἔργο τό ὁποῖο ἀφορᾷ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἀνεξαρτήτως ἡλικίας καί γνώσεως εἶναι νά μνηθεῖ ὁ κάθε ἄνθρωπος στό μυστήριο τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτό στήν Ἐκκλησία ἔχουμε τό γεγονός τῆς πνευματικῆς γέννησης καί πνευματικῆς μεθελικίωσης, ὅπου ὁ ἄνθρωπος μεγαλώνει καί ἀπό ἓνα νήπιο πού τρέφεται μέ πνευματικό γάλα ὅπως λέει ὁ Παῦλος, ὠριμάζει, γίνεται ἄντρας καί τρέφεται μέ πνευματικά νοήματα τῆς τελείας ἐν Χριστῷ ἡλικίας.

Ὅταν εἶναι ἀνάγκη νά εὐαγγελιστοῦμε τόν

λαό μας καί νά δώσουμε μία μαρτυρία περὶ τοῦ Θεοῦ, τότε εἶναι τραγικό, ἂν οἱ ἄνθρωποι ψάχνουν τόν Θεό καί ἐμεῖς δίνουμε ἄλλη τροφή. Ἄν ἐπιμένεις ἓνα μεγάλο ἄνθρωπο νά τόν ταΐξεις μέ παιδική τροφή ἢ θά τήν ἀρνηθεῖ ἢ ἂν εἶναι καλοπροαίρετος καί τήν τρώει θά μείνει ἀτροφικός, ἀφοῦ εἶναι μέγας ἄνθρωπος καί χρειάζεται πύ πολλά πράγματα γιά νά τραφεῖ σωστά. Δυστυχῶς φαίνεται ὅτι γιά πολλά χρόνια εἶχαμε μία τέτοια κρίση, ἀφοῦ ταΐζαμε τόν κόσμο μέ αὐτά τά παιδικά πράγματα, μέ ἀποτέλεσμα οἱ πολλοί νά μὴν τά ἀποδεχθῶν καί νά ἀπορρίπτουν τήν Ἐκκλησία καί οἱ ὑπόλοιποι οἱ ὁποῖοι μέ καλή διάθεση τά ἔτρωγαν, μεγάλωναν μέν ὅμως ἔμεναν ἀτροφικοί μέσα στήν Ἐκκλησία. Ἔτσι παρατηρήθηκε ἓνα φαινόμενο ὅτι ἡ πνευματική στάθμη τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας

εἶχε μὴ κανονικά ἀποτελέσματα. Αφοῦ βασικά πράγματα τῆς πίστεώς μας εἶναι καί θεωρητικά καί πρακτικά ἄγνωστα. Στούς παλαιότερους χρόνους πού δέν εἶχαμε τόση κατηχητική γνώση, ὑπῆρχε ἡ ἐμπειρία ἡ πνευματική, ἀφοῦ οἱ ἄνθρωποι ζοῦσαν μέσα στήν Ἐκκλησία, τρέφονταν ἀπό τήν Ἐκκλησία διά τῆς Παραδόσεως καί εἶχαμε νεομάρτυρες καί ὁσίους καί προφῆτες. Ποιός ἀμφιβάλλει

γι' αὐτό; Ἔνα παράδειγμα ἡ Κύπρος ἀφοῦ γιά αἰῶνες ἤμασταν ὑπόδουλοι σέ κατακτητές καί δέν εἶχαμε ἐκκλησία ἐλεύθερη, οὔτε μορφωμένοι ἦταν οἱ ἄνθρωποι, οὔτε οἱ Ἐπίσκοποι οὔτε οἱ Ἱερεῖς. Καί ὅμως πῶς διατηρήθηκε ἡ Ἐκκλησία; Δέν λειτουργοῦσαν κατηχητικά, οὔτε κατασκηνώσεις, οὔτε τίποτα. Ὅμως λειτουργοῦσε ἡ Ἐκκλησία, ἡ λατρεία, ἡ ἐμπειρία. Οἱ πρόγονοί μας πού δέν ἤξεραν γράμματα καί δέν εἶχαν καμμία γνώση περὶ τοῦ Θεοῦ, εἶχαν ὅμως τήν ἐμπειρία τοῦ Θεοῦ μέσα στήν καρδιά τους, ἤξεραν μόνο νά ζοῦν πρακτικά μέσα στήν ἐκκλησία καί λάμβαναν τή χάρη καί αὐτός πού ἔχει μέσα του τή χάρη ἔχει τετελειωμένο τό μυστήριο τοῦ Χριστοῦ.

(ἀπόσπασμα ἀπομαγνητοφωνημένης ὁμιλίας)

Ἡ τιμή τοῦ Τιμίου Σταυροῦ στήν Κύπρο

τοῦ Πρωτ. Θεοχάρους Θεοχάρους

Τό γεγονός τῆς ἔλευσης τῆς Ἁγίας Ἑλένης στήν Κύπρο ἀποτελεῖ ἀναμφίβολα σταθμό καί ὁρόσημο γιά τήν ἐκκλησιαστική μας ἱστορία καί γενικά γιά τήν ἱστορία τοῦ τόπου. Τά γεγονότα πού ἀφοροῦν τήν ἄφιξη τῆς Ἁγίας καί τίς ἐδῶ δραστηριότητές της, διασώθηκαν γιά πολλούς αἰῶνες μέσα ἀπό πολύ ἰσχυρή προφορική παράδοση καί στή συνέχεια καταγράφησαν σέ διάφορα συναξάρια καί χρονικά. Τά γεγονότα τῆς εὑρεσης τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἀπεικονίζονται στούς ναούς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Ἀγιασμάτι στήν Πλατανιστάσα (1505), στήν Κυπερούντα (1521) καί τῆς Χρυσοπαντάσας στό Παλαιχώρι (16ος αἰ.).

Στά 326 ἡ Ἁγία Ἑλένη ταξίδεψε σά Ἱεροσόλυμα, ὅπου ἀνακάλυψε τόν Τιμιο Σταυρό τοῦ Κυρίου (μέσα ἀπό πολλές περιπέτειες) καί μαζί τούς σταυρούς τῶν δύο ληστῶν, καθώς καί τούς ἥλους (καρφιά), μέ τούς ὁποίους καρφώθηκε στόν Σταυρό ὁ Χριστός. Ἡ παράδοση ἀναφέρει ὅτι ἡ Ἁγία θέλοντας νά διαπιστώσει ποιός ἀπό τούς τρεῖς σταυρούς ἦταν αὐτός τοῦ Χριστοῦ, τούς ἀκούμπησε διαδοχικά πάνω στό νεκρό σῶμα μίας νεαρῆς κόρης, πού ἐκείνη τήν ὥρα μεταφερόταν γιά ταφή. Μόλις ἀκούμπησε τόν σταυρό τοῦ Χριστοῦ, ἡ κόρη ἀναστήθηκε. Στή συ-

νέχεια, μή γνωρίζοντας ποιός εἶναι ὁ σταυρός τοῦ καλοῦ ληστή ἀποσυναρμολόγησε τούς δύο σταυρούς καί τούς συναρμολόγησε ξανά, τοποθετώντας τό ὀριζόντιο δοκάρι τοῦ ἑνός στό κάθετο τοῦ ἄλλου. Ἔτσι καί οἱ δύο σταυροί εἶχαν ἀπό ἓνα κομμάτι τοῦ σταυροῦ τοῦ καλοῦ ληστή. Ἐπίσης, ἔκοψε τόν σταυρό τοῦ Χριστοῦ κατακόρυφα δημιουργώντας ἔτσι δύο σταυρούς καί ἄφησε τόν ἓνα σά Ἱεροσόλυμα σέ περικαλλῆναό πού εἶχε κτίσει στόν Γολγοθά.

Ἀφοῦ ἀπέπλευσε ἀπό ἐκεῖ γιά τό ταξίδι τῆς ἐπιστροφῆς στήν Κωνσταντινούπολη, συνάντησε σφοδρή θαλασσοταραχή πού τήν ἀνάγκασε νά καταπλεύσει στήν Κύπρο καί συγκεκριμένα στήν περιοχή Ζυγίου. Μέ θαυματουργικό τρόπο ἐξαφανίστηκε ὁ σταυρός ἀπό τίς ἀποσκευές της. Ἐντρομη ἄρχισε μαζί μέ τούς συνοδοῦς της νά ψάχνει καί στή συνέχεια διαπίστωσαν ἓνα ὑπερκόσμο φῶς στήν κορυφή ἑνός βουνοῦ. Ἐκεῖ διαπίστωσαν ὅτι βρισκόταν ὁ σταυρός τοῦ Κυρίου καί μέ ἐντολές τῆς Ἁγίας κτίστηκε ναός στόν ὁποῖο τοποθετήθηκε ὁ ἓνας σταυρός τοῦ καλοῦ ληστή καί στό κέντρο του τεμάχιο τοῦ Τιμίου Ἐύλου καί ἓνας ἥλος (καρφί). Τό βουνό ἐκεῖνο ὀνομάστηκε ἀπό τότε Σταυροβούνι. Στή συνέχεια ὁ χώρος ἐκεῖνος ἔγινε μοναστήρι, τό ὁποῖο λειτουργεῖ μέχρι σήμερα καί ἀποτελεῖ πνευματικό φάρο

για όλη την Κύπρο.

Ἡ παράδοση ἀναφέρει ὅτι ἡ Ἁγία Ἑλένη ἔλαβε πληροφορία ἀπὸ τὸν Θεὸ νὰ ἀφήσει μέρος τῶν ἱερῶν τῆς κειμηλίῳν στὴν Κύπρο, γιὰτί σὲ αὐτὸ τὸν τόπο θὰ ὑπάρχουν Χριστιανοὶ μέχρι τῆ συντέλεια τοῦ κόσμου. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ ἡ Ἁγία ἔκτισε καὶ τὸν ναὸ τῆς Τόχνης (πάνω σὲ γεφύρι), ὅπου ἄφησε Τίμιο Εὐλο. Στὸ Ὅμοδος ἄφησε μέρος τοῦ Τιμίου Κάνναβου, δηλαδή σχοινὶ μέ τὸ ὅποιο ἔδεσαν τὰ χέρια τοῦ Κυρίου κατὰ τὸ Πάθος καὶ τὸ ὅποιο φέρει κηλίδες αἱματὸς Του. Στὰ Λεύκαρα ἄφησε ἐπίσης τμῆμα Τιμίου Εὐλου. Στὴν Κουκά ἡ Ἁγία ἄφησε τὰ προνίσματα ἀπὸ τὸν τεμαχισμό τοῦ Τιμίου Εὐλου.

Μοναστηριακοί, ἐνοριακοὶ ναοὶ καὶ παρεκκλήσια ἀφιερωμένοι στὸν Τίμιο καὶ Ζωοποιὸ Σταυρὸ κοσμοῦν ὀλόκληρη τὴν Κύπρο. Γνωστότεροι, ἐκτὸς τῶν προαναφερθέντων εἶναι: τοῦ Ἀγιασμάτι στὸ χωριὸ Πλατανιστάσα, τοῦ Ἀσκᾶ, τῆς Μίνθης κοντὰ στὸ χωριὸ Τσάδα, τῆς Ἀνώγυρας, τοῦ Παλιόμυλλου, τῶν Κυβίδων, τοῦ Στροβόλου καὶ τῆς Ἀμμοχώστου.

Στὴ μητροπολιτικὴ περιφέρεια Λεμεσοῦ ἔχουμε τοὺς ἀρχαίους ναοὺς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ στὸ Πελένδρι, στὴν Κυπερούντα, στὴν Παρεκκλησιά, στὸ Κολόσσι (ἐρειπωμένος) καὶ τὸν προαναφερθέντα ναὸ τῆς Κουκάς. Στὶς 27 Ἰουλίου 2008 ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἀθανάσιος ὑπεδέχθη στὴν Κουκά μεγάλο ἀργυρὸ σταυρὸ, (δωρεὰ τοῦ ἐπιχειρηματία Κωνσταντίνου Λούλη), στὸν ὅποιο εἶχαν τοποθετηθεῖ τεμάχιο Τιμίου Εὐλου καὶ λίθος ἀπὸ τὸν Γολ-

γοθά. Τὰ κειμήλια αὐτὰ ἀποτελοῦσαν προσωπικὴ δωρεὰ τοῦ Μητροπολίτη μας.

Ἐπίσης ὁ ἐνοριακὸς ναὸς τοῦ Ἀκρωτηρίου τιμᾶται στὸν Τίμιο καὶ Ζωοποιὸ Σταυρὸ. Καὶ σὲ αὐτὸ τὸν ναὸ μεταφέρθηκε μέ ἐνέργειες τοῦ Μητροπολίτη μας (6/4/2013) μεγάλος περικαλλῆς σταυρὸς στὸν ὅποιο τοποθετήθηκε τεμάχιο Τιμίου Εὐλου, τὸ ὅποιο ἐπίσης πρόσφερε ὁ Πανιερώτατος. Τέλος, μεγάλος ὁμορφος ναὸς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ κοσμεῖ τὸν προσφυγικὸ συνοικισμό Πάνω Πολεμι-

διῶν. Ὁ ναὸς αὐτὸς ἔχει πάρει τὴ θέση παλαιότερου ναοῦ κτισμένου ἀπὸ εὐτελεῖ ὑλικά, ὁ ὅποιος ἐξυπηρετοῦσε τὶς ἀνάγκες τῶν προσφύγων γιὰ ἀρκετὰ χρόνια. Ἀφιερώθηκε δέ, στὸν Τίμιο Σταυρὸ, μέ ἐνέργειες τοῦ μακαριστοῦ ἱερέως Πιερῆ Ἡλία, τοῦ πρώτου ἐφημερίου τοῦ συνοικισμοῦ. Εἶχε μεριμνήσει ἐπίσης γιὰ τὴν κατασκευὴ μεγάλου ἀργυροῦ σταυροῦ, στὸν ὅποιο τοποθετήθηκε μικρὸ τεμάχιο Τιμίου Εὐλου, πού ὁ ἴδιος ἐξασφάλισε ἀπὸ τὴ μονὴ Σταυροβουνίου. Ὁ μακαριστὸς παπὰ Πιερῆς († 15/6/2009) διακονοῦσε στὸν ἐνοριακὸ

ναὸ Τιμίου Σταυροῦ Ἀμμοχώστου, ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς εἰς διάκονον χειροτονίας του στὰ 1958 μέχρι τὸ 1974, ὅποτε πῆρε καὶ αὐτὸς μαζί μέ τὸ ποιμνιὸ του τὸν δρόμο τῆς προσφυγιάς.

Ὁ Τίμος Σταυρὸς τοῦ Κυρίου μας, ὁ «φύλαξ πάσης τῆς οἰκουμένης», ἅς εἶναι γιὰ ὅλους μας πηγὴ ἐλπίδας καὶ δύναμης, ἀφοῦ ἀποτελεῖ «ὄπλον εἰρήνης, ἀήττητον τρόπαιον».

Ἀναμνήσεις ἀπό τό ξεκίνημα τῆς Ἱεραποστολικῆς μου πορείας στήν Ἀφρική

(συνέχεια)

τοῦ Μητροπολίτου Κένυας κ. Μακαρίου

Ἐφτασα στήν Κύπρο καί συνάντησα τόν Ἀρχιεπίσκοπο. Σέ κάποια στιγμή, χαριτολογώντας μοῦ εἶπε χαρακτηριστικά: «Ἐπειδή μέ ρώτησες γιατί ἐπιμένω νά πᾶς ἐσύ στήν Ἀφρική, τώρα ἦρθε ἡ ὥρα νά σοῦ ἀπαντήσω. Ἐπειδή, σύντομα, προαισθάνομαι ὅτι πλησιάζει τό τέλος μου. Μέσα μου, πιστεύω ὅτι εἶσαι τό μόνο πρόσωπο πού, ὅταν θά εἶμαι πιά νεκρός, θά παραμείνεις καί κάτω ἀπό ὅποιεσδήποτε συνθήκες, θά ὑποστηρίξεις καί θά βοηθήσεις στή λειτουργία αὐτῆς τῆς σχολῆς, γιατί πολλοί εἶναι ἐκεῖνοι πού θά τό πολεμήσουν αὐτό τό ἔργο». Ἐμείνα βέβαια κατάπληκτος ἀπό τά λόγια τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, δέν ἔκανα ὅποιοδήποτε σχόλιο, τόν εὐχαρίστησα μόνο γιά ἄλλη μία φορά γιά τήν εὐκαιρία πού μοῦ ἔδωσε νά μπορέσω νά σπουδάσω σ' ἓνα ἀπό τά καλύτερα πανεπιστήμια τοῦ κόσμου.

Ἔτσι, ἀφοῦ ὅλα τά προγραμματίσαμε, στίς 12 Ἰανουαρίου τοῦ 1977 πατοῦσα γιά πρώτη φορά τό πόδι μου στήν ἀφρικάνικη ἥπειρο. Ἐπειδή ἡ πτήση ἦταν νυκτερινή, ἔφθασα τά ξημερώματα. Ἐν τῷ μεταξύ προηγήθηκε, πρό ἐμοῦ, ὁ τότε μητροπολίτης Πάφου Χρυσόστομος καί στή συνέχεια Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Χρυσόστομος ὁ Α', ὁ ὁποῖος ὅταν ἔφθασα, μέ ὑποδέχθηκε ὁ ἴδιος στό αεροδρόμιο τῆς Ναϊρόμπι. Θυμάμαι ἤμουν κατακουρασμένος, ἔφθασα στό ξενοδοχεῖο μαζί μέ τόν Μητροπολίτη καί ἀμέσως δέν ζήτησα τίποτε ἄλλο παρά νά ξεκουραστῶ καί νά κοιμηθῶ. Γύρω στίς μία τό μεσημέρι σηκώθηκα καί ἀπό τό παράθυρο παρακολοῦθουσα ἔξω τίς κινήσεις τῶν ἀνθρώπων καί παράξενο! Μέσα μου εἶχα τό αἶσθημα ὅτι εἶχα γεννηθεῖ στήν Ἀφρική καί πῶς ὅ,τι ἔβλεπα ἦταν οἰκεῖο καί αισθανόμουν ὅτι, προορισμένος «ἐκ κοιλίας μητρός μου», ἀνήκα σέ αὐτό τόν τόπο, σέ αὐτό τόν χώρο καί σέ αὐτούς τούς ἀνθρώπους, κάτι πού μέχρι σήμερα συνεχίζει νά μέ διακατέχει καί νά μέ κρατᾶ δεμένο μέ τούς

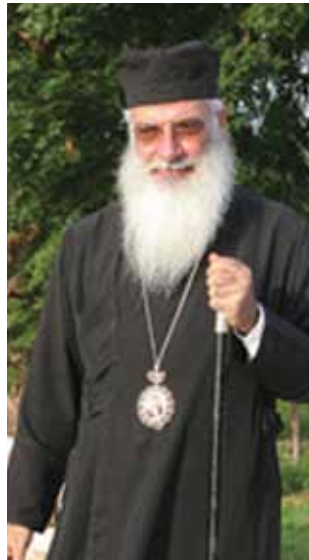
«μαύρους ἀδελφούς μας τῆς Ἀφρικής», ὅπως θά ἔγραφε, ὕστερα ἀπό τίς πρώτες διηγήσεις μου, σ' ἓνα του ποίημα ἓνας ξεχωριστός μου φίλος ποιητής. Ἐνα δυνατό, ἐντονότατο συναίσθημα χωρίς νά μπορῶ νά δώσω ὅποια-δήποτε ἐξήγηση.

Ὁ Μητροπολίτης Πάφου Χρυσόστομος ἔμεινε μαζί μου δέκα ὀλόκληρες μέρες. Λόγω τοῦ νεαροῦ τῆς ἡλικίας μου καί τῆς ἀπειρίας μου στόν χώρο τῆς ἱεραποστολῆς, προσπάθησε μαζί μέ τόν τότε Μητροπολίτη Κένυας Φρουμέντιο καί τόν Ἀφρικανό Ἐπίσκοπο Νιτρίας Γεώργιο νά μέ κατατοπίσει καί, κατά κυριότερο λόγο, νά μέ ξεναγήσει στούς χώρους τῆς Πατριαρχικῆς Σχολῆς, ὅπου, βάσει τῆς ἐπιθυμίας τοῦ ἰδρυτῆ καί προστάτη της, θά ὑπηρετοῦσα ὡς ὁ πρῶτος διευθυντής της. Ἐμπειρίες ἀξέχαστες, στιγμές πρωτόγνωρες, γιά ἓνα νεοφερμένο, πού, μόλις πρό ἑνός μηνός, βρισκόταν στά πανεπιστημιακά ἔδρανα τῆς Ὁξφόρδης. Ὅταν ἐπρόκειτο νά ἀναχωρήσει ὁ Πάφου, μέ ρώτησε ἂν εἶχα ἐτοιμάσει τίς ἀποσκευές μου. Ἀναχώρησε, κι ἐγώ μέ τή σειρά μου τόν παρακάλεσα: «Πανιερότατε, νά πείτε στόν Μακαριότατο, ὅτι ἀποφάσισα νά παραμείνω ἐδῶ». Καί ἀφοῦ συμπλήρωσα τρίμηνη παραμονή στή Ναϊρόμπι ἐπέστρεψα καί ὁ Ἀρχιεπίσκοπος μέ κάλεσε στό μικρό Συνοδικό, στήν παρουσία τοῦ Μητροπολίτη Πάφου. Ἦθελε νά ἀκούσει τίς ἐντυπώσεις μου. Ὅποταν τότε, ἀπευθυνόμενος πρός τόν Ἅγιο Πάφου, ἐξομολογητικά, μάς ἀποκάλυψε ὅτι τό τέλος του πλησίαζε.

Ὁ ἐνθουσιασμός μου, ἡ ἀγάπη μου καί ἡ βεβαιότητα ὅτι θά μποροῦσα κι ἐγώ, ἐπιτέλους, νά βάλω ἓνα μικρό πετραδάκι στόν χώρο τῆς «μίας καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας» μας, ἦταν ἓνα γεγονός πού ὀλοκλήρωνε οὐσιαστικά, τήν «καλή φιλοδοξία μου» νά γίνω ἱεραπόστολος, νά μεταφέρω τό μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου στίς ψυχές τῶν ἀνθρώπων, πού γιά αἰῶνες περίμεναν νά γνωρίσουν τόν Χριστό

καί τήν Ἐκκλησία Του. Ἄνθρωποι πού λαχταροῦσαν νά γίνουν ἀληθινά παιδιά τοῦ Θεοῦ καί πολίτες τῆς οὐράνιας Βασιλείας του. Ἡ βεβαιότητα καί μόνο τοῦ ἀείμνηστου Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου ὅτι πάντοτε θά ἦταν στό πλευρό μου καί ὅτι θά ἦταν συμπαραστάτης στό ὅλο ἔργο τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς Ὀρθοδοξίας στήν ἀφρικανική ἥπειρο, ἀλλά προπαντός ἄλλου καί ἡ εὐχή τοῦ γέροντά μου καί πνευματικοῦ μου πατρός Ἀρχιμανδρίτη Σωφρονίου, εὐαισθητοποιοῦσαν ἔτι περισσότερο τόν ιεραποστολικό μου ζήλο καί τήν ἀπόφασή μου νά μείνω καί νά ἐργαστῶ σ' αὐτό τόν χώρο, μέχρι πού θά μέ καλοῦσε ὁ Κύριος κοντά Του.

Ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος ἦταν ἓνας ἀπό τούς λίγους, ἴσως ὁ μοναδικός, πού ἀντιλήφθηκε ὀρθά ποιό ἀκριβῶς δρόμο ἔπρεπε νά ἀκολουθήσει ἡ Ὀρθοδοξία, γιά νά καταστῆ ἡ παγκόσμια, ἡ πανανθρώπινη κιβωτός, πού μέ τήν πλατιά ἀγκαλιά τῆς θά ἀγκάλιαζε ὅλους τούς ἀνθρώπους καί τίς φυλές τῆς Οἰκουμένης. Ἡ παγκόσμια ἀκτινοβολία του, ἡ διεθνῆ προσωπικότητά του, θά μποροῦσαν νά ἀποδώσουν καρπούς στίς ἐπόμενες γενιές, ἔτσι ὅπως ἀκριβῶς τά ζοῦμε σήμερα ἐμεῖς πού, ἀδύναμοι συνεχιστές τοῦ ἔργου του, πορευόμεστε, μεταφέροντας τό λυτρωτικό μήνυμα τῆς Ἀναστάσεως στούς ἀνευαγγέλιστους λαούς τῆς Ἀφρικής. Ἔτσι, μέ τή φιλόξενη καρδιά τῆς ἀγάπης καί τῆς ἀνιδιοτελοῦς προσφορᾶς δέν περιορίστηκε μόνο ἐδῶ στήν Κύπρο, ἀλλά θέλησε νά δεῖ νά ἐξαπλώνεται χωρίς καμμιά καταπίεση ἢ ἐξαναγκασμό πέρα γιά πέρα τό μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου καί ἡ πίστη τῆς Μίας, Ἁγίας, Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Ἄμπελος Ἀληθινή, νά ἀπλώνει κλώνους, νά ρίχνει βαθιές ρίζες καί νά ἀποκτᾷ μέλη σέ ὅλη τήν Ἀφρικανική Ἡπειρο. Κι αὐτό τό ὁποῖο ἐκεῖνος ὄραματίστηκε καί τό ἔβλεπε νά ἔρχεται ἀπό πολύ μακριά, σήμερα ἐμεῖς, καθημερινά διαπιστώνουμε ὅτι, ὄντως, ὑπῆρξε ὁ ἀφιερωμένος ἱεράρχης, ὁ προικισμένος μέ πλούσια πνευματι-

κά χαρίσματα καί ἀρετές, ὁ φιλεύσπλαγχνος καί ὑπομονετικός, μέ τήν ἄκρα συγκατάβαση καί ταπεινοφροσύνη, μέ μία ἀνυπόκριτη ἀγάπη, μέ σεμνότητα, πού ἀγωνίστηκε καί φύτεψε τό δέντρο τῆς ὀρθοδοξίας, τό ὁποῖο σήμερα ἀπλώθηκε καί παράγει πλούσιους καί ἐλπιδοφόρους τούς καρπούς γιά τό μέλλον τῆς οἰκουμένης.

Γιά μένα τώρα, πού ἔτυχε νά εἶμαι ἐκεῖνος πού ὁ ἴδιος ὑπέδειξε νά πορευθῶ καί νά ὀργανώσω αὐτό τό ἔργο, ἔτσι ὅπως ἐκεῖνος τό προγραμματίσει, δηλώνω κατηγορηματικά καί ἀνεπιφύλακτα ὅτι ἡ ἐνέργεια καί ἡ ἀπόφασή του δέν ἦταν τίποτε ἄλλο παρά ἀπόφαση καί ἐνέργεια ἐκ Θεοῦ, ἡ ὁποία, ἴσως, νά

θεωρεῖται στή νεότερη ἐκκλησιαστική ἱστορία τό κοσμοϊστορικότερο γεγονός τῆς Ἐκκλησίας μας στή σύγχρονη ἐποχή μας. Καί ἐγώ, πού χρόνια, δεκαετίες τώρα ὡς ἐπίσκοπος πιά καί Ἱεράρχης ἐργάζομαι σ' αὐτόν τόν ἀμπελώνα, δηλώνω ἐργαζόμενος ὅτι βλέπω παντοῦ τό χέρι καί τίς ἐνέργειες τοῦ Θεοῦ νά ὀδηγοῦν τά βήματά μας σ' αὐτό τό ὑπέροχο ἔργο τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῶν λαῶν τῆς Ἀφρικής. Δέν γνωρίζω πόσο χρόνο ἀκόμα ὁ Θεός θά μοῦ ἐπιτρέψει νά ἐργάζομαι, δούλος Του, σέ αὐτόν τόν Ἄμπελώνα. Ἀναφέρεται ἀπό τούς

Ἅγιους πατέρες ὅτι ἡ ὑπακοή θεωρεῖται ἡ ὑψίστη ἀρετή καί ὅτι πρέπει ὅλοι μας νά ἀκολουθοῦμε τίς ὑποδείξεις τῶν γερόντων καί τῶν πνευματικῶν πατέρων. Φαίνεται, - γιά τά ὅσα ἀφοροῦν τήν περίπτωσή μου - πῶς, ἀπό φωτισμό Θεοῦ καί κάνοντας ἄκρα ὑπακοή, ἡ ἐπιλογή τους καί οἱ ὑποδείξεις τους, ὑπῆρξαν οἱ πλέον ὀρθές καί ἐνδεδειγμένες.

Γιά ὅλους αὐτούς τούς λόγους, μέ πάσα εὐλικρίνεια ἐξομολογοῦμαι ὅτι δέν ἔχω μετανιώσει ποτέ γιά τή στροφή πού ἔκανα ὑπακούοντας στόν πνευματικό καί γέροντά μου Σωφρόνιο, νά ἀκολουθήσω τή Θεολογία καθῶς καί γιά τήν ἄλλη ἐπιλογή μου πού ὀδήγησε τά βήματά μου, ἱεραπόστολο, στόν δύσβατο χώρο τῆς Ἀφρικής.

Ἡ Οἰκολογική κρίση εἶναι πνευματική κρίση

τοῦ κ. Σταύρου Ὀλύμπιου
Διευθυντοῦ Γραφείου Ποιμαντικῆς Διακονίας Γ.Μ.Λ.

Ἡ πρώτη μέρα τοῦ Σεπτεμβρίου, ἡ ἀρχὴ τῆς Ἰνδίκτου, δηλαδή ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους, καθιερώθηκε ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο ὡς ἡμέρα φυσικοῦ περιβάλλοντος μέ σκοπὸ νὰ καταδειχθεῖ ὅτι, ὅπως μᾶς πληροφορεῖ ἡ Ἁγία Γραφή ἀπὸ τοὺς πρώτους στίχους τῆς, ἡ φύση ποὺ μᾶς περιστοιχίζει εἶναι δημιούργημα θεῖο καὶ ἱερό. Φέρει τὴ σφραγίδα τῆς θείας σοφίας καὶ φανερῶνει τὴ δόξα τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ. «Ἐν ἀρχῇ ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν» μᾶς ἀναφέρει ἐπιγραμματικά στὸν πρώτο στίχο τῆς. Καὶ ὁ ἱερός ψαλμωδὸς μέσα στὴν κτήση βλέπει τὴν τελειότητα καὶ τὴ σοφία τοῦ Θεοῦ. «Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν Θεοῦ, ποίησιν δὲ τῶν χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα». Γιὰ τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας τὸ φυσικὸ περιβάλλον δὲν εἶναι μία ἀπλή βιολογική, ὑλικὴ παρουσία, ἀξία νὰ διατηρεῖται ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο γιὰ λόγους χρησιμοθηρικούς, ἀλλὰ ἓνα θαυμαστὸ σημάδι τῆς θεϊκῆς παρουσίας, τὸ μέσο διὰ τοῦ ὁποῦ ὁ ἄνθρωπος θά ἀναχθεῖ πρὸς τὸν Θεό, γιατί ὅπως λέγει ὁ Μέγας Βασίλειος: «ἡ φύση εἶναι θεογνωσίας παιδευτήριον» καὶ « διδασκαλεῖον τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν». Ψυχὴ καθαυμένη ἀπὸ τὰ φθοροποιὰ πάθη ἀντικρῦζοντας τὸ φυσικὸ περιβάλλον καὶ θαυμάζοντας τὴν ὁμορφιά, τὴ σοφία καὶ τὴν ἁρμονία ποὺ τὸ διέπουν αὐθόρμητα ὑψώνει τὰ μάτια στὸν οὐρανὸ καὶ ἀναφωνεῖ: «ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου Κύριε, πάντα ἐν σοφία ἐποίησας· ἐπληρώθη ἡ γῆ τῆς κτίσεώς σου».

Εἶναι ιδιαίτερα σημαντικό τὸ γεγονός ὅτι ἡ πρώτη ἐντολὴ ποὺ πῆρε ὁ προπρωτικός ἄνθρωπος ἀπὸ τὸν Θεό ἦταν νὰ προστατεύει τὸ φυσικὸ περιβάλλον μέσα στό ὁποῖο ζοῦσε. «Καὶ ἔλαβε Κύριος ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον

ὄν ἔπλασε καὶ ἔθετο ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς ἐργάζεσθαι αὐτόν καὶ φυλάσσειν». Τοποθέτησε δηλαδή τὸν ἄνθρωπο μέ τὸν ἀρχαιότερο αὐτὸ οἰκολογικὸ ὄρο φύλακα καὶ ὑπερασπιστὴ τῆς φύσης.

Δυστυχῶς ὅμως ὁ μεταπρωτικός ἄνθρωπος ἀφοῦ διατάραξε τὴν ἁρμονικὴ καὶ ἀγαθὴ σχέση του μέ τὸν Θεὸ Δημιουργό του, μέ τὴν πάροδο τοῦ χρόνου διατάραξε καὶ τὴν ἁρμονικὴ σχέση του μέ τὴ φύση καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίδραση ἐνός ἄκρατου ἀτομισμού καὶ ἐνός ἀκράτητου εὐδαιμονισμού ἔχασε τὴν αἴσθησή τῆς ἱερότητας τῆς δημιουργίας καὶ ἀντὶ ὡς φύλακας ἐνεργεῖ ὡς αὐθαίρετος ἐξουσιαστής καὶ βάνανσος καταπατητῆς τῆς. Ἀντὶ τοῦ εὐχαριστιακοῦ καὶ ἀσκητικοῦ πνεύματος μέ τὸ ὁποῖο διδάσκει καὶ γαλουχεῖ τὰ τέκνα τῆς ἡ ὀρθόδοξη Ἐκκλησία μας παρατηρεῖται σήμερα ἓνας βιασμός τῆς φύσης ποὺ τὸν ἐνθαρρύνει καὶ ἡ φιλοσοφία καὶ νοοτροπία τῆς καταναλωτικῆς δυτικῆς κοινωνίας.

Ἡ ἀνθρωποκεντρικὴ θεώρηση τοῦ κόσμου ποὺ ἴσχυσε κατ' ἐξοχὴν στὴ Δύση καὶ ὁ διαχωρισμὸς τοῦ Δημιουργοῦ ἀπὸ τὴ δημιουργία ἦταν οἱ κυριότερες αἰτίες ποὺ ἐπέτρεψαν στὸν ἄνθρωπο νὰ λεηλατήσῃ τὴ φύση. Ἡ χρηστικὴ ἠθικὴ ποὺ κυριάρχησε καὶ ἡ ταύτιση τοῦ ἀληθινοῦ μέ τὸ χρήσιμο, ὅπως καὶ ἡ αὐθαίρετη ἐρμηνεία περὶ κυριαρχίας τοῦ ἀνθρώπου πάνω στὴ φύση μέ τὴν παρερμηνεία τοῦ χωρίου «αὐξάνεσθε καὶ πληθύνεσθε...καὶ πληρώσετε τὴν γῆν καὶ κατακυριεύσατε αὐτῆς», ὀδήγησε στὴν ἀλόγιστη κατάχρηση ἀντὶ χρῆση τοῦ φυσικοῦ κόσμου καὶ τὴ συνεπαγόμενη οἰκολογικὴ κρίση, χάριν στυγνῶν καὶ ἀδίστακτων ὠφελιμιστικῶν σκοπιμοτήτων.

Ὁ ἄνθρωπος ἀσφαλῶς πλάστηκε ἀπὸ τὸν Θεὸ ὡς κορωνίδα τῶν δημιουργημάτων Του καὶ τοποθετήθηκε ὡς ἄρχοντας καὶ κυρίαρχος

τής φύσης. Όμως η «κυριαρχία» αυτή του ανθρώπου στη φύση θεολογικά και εκκλησιαστικά δεν μπορεί να έννοηθεί ως ανεξέλεγκτη εξουσία αλλά ως διακονία. Τό «εργάζεσθαι και φυλάττειν» της Αγίας Γραφής επιτρέπει στον άνθρωπο την αξιοποίηση, δηλαδή την καλώς νοούμενη χρήση του κόσμου, αλλά την ίδια ώρα υποδηλώνει και τις ευθύνες του για τη συντήρησή του. Η χρήση του κόσμου συντελεί στην ανάπτυξη της επιστήμης και της τεχνολογίας για την οποία η ορθοδοξία ποτέ δεν είχε καμμία απολύτως αντίρρηση, όπως συνέβη με άλλα δόγματα ή θρησκείες. Η αντίρρηση ήταν και είναι στίς περιπτώσεις καταστροφικής χρήσης της τεχνολογίας. Η σημερινή οικολογική κρίση αντικατοπτρίζει

τόν λόγο του Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου «μή φοβηθείς την πρόοδο, φοβήθητι την αλλοτριώση». Οί ατελείωτες συζητήσεις των οικολόγων και οί νομοθετικές ρυθμίσεις

πού έχουν επιβληθεί δεν έλυσαν τό πρόβλημα της οικολογικής κρίσης και της έπαπειλούμενης καταστροφής, γιατί τό πρόβλημα δεν είναι έπιστημονικό ή οικονομικό αλλά πρωτίστως και προπάντων πνευματικό. Η σωτηρία και αρμονική σχέση του ανθρώπου μέ τό φυσικό περιβάλλον του περνά μέσα από τή σχέση και κοινωνία του ανθρώπου μέ τόν Θεό. Ο Άγιος Συμεών ο Νέος Θεολόγος αναφέρει ότι «ό Θεός μέ τή σάρκα του μπήκε στόν κόσμο για να αναπλάσει τόν Αδάμ και όλη τή δημιουργία. Μέ τήν ενανθρώπηση του Χριστού δίνεται ή δυνατότητα θεώσεως του ανθρώπου και ανακαίνισης της κτίσεως. Η κτίση

πού μέχρι τώρα «συστενάζει και συνωδίνει», ό Απ. Παύλος μάς βεβαιώνει ότι «έλευθερωθήσεται από της φθοράς εις τήν έλευθερίαν της δόξης των τέκνων του Θεού». Γι' αυτό ή μόλυνση και ρύπανση του περιβάλλοντος δεν είναι για τόν πιστό μία άπλή άπερισκεψία αλλά μία άνιερη βεβήλωση του «βιβλίου του Θεού», όπως αποκαλεί τή φύση ό Μέγας Αντώνιος.

Η Αγία μας Έκκλησία ή όποια στη Θεία Λατρεία κάνει συνεχή αναφορά και εύχεται για τή διαφύλαξη του φυσικού μας περιβάλλοντος και έναρμονίζει τό φυσικό μέ τό πνευματικό στοιχείο στην τέλεση των μυστηρίων, μάς διδάσκει ότι είναι πνευματική ανάγκαιότητα ή διαφύλαξη της αρμονικής σχέσης μέ τό φυσικό μας περιβάλλον, τό όποιο μάς οδηγεί στην αληθινή σχέση και κοινωνία μας μέ τόν Θεό, αφού «τά άόρατα αυτού από κτίσεως κόσμου τοίς ποιήμασι νοούμενα καθοράται»

(Ρωμ. 1, 20).

Έπομένως, ή πρόταση για τήν υπέρβαση της σημερινής οικολογικής κρίσης πρέπει να είναι ή υιοθέτηση ενός άλλου τρόπου ζωής στηριζόμενου στό άσκητικό και αντικαταναλωτικό ήθος που προβάλλουν οί Πατέρες της Έκκλησίας μας και μία διαφορετική τοποθέτηση άπέναντι στό πρόβλημα του φυσικού περιβάλλοντος μέ τή βασική αρχή ότι αυτό είναι θείο δημιούργημα και ό καθέννας μας είναι οικονόμος του Θεού και έπομένως όχι δυνάστης ή εκμεταλλευτής αλλά φύλακας της κτίσεως.

Ἀληθινή Παιδεία καί σύγχρονη πραγματικότητα

τοῦ κ. Κώστα Γεωργιάδη
Ἐπαρχιακοῦ Πρώτου Λειτουργοῦ
Μέσης Ἐκπαίδευσης Λεμεσοῦ

Οἱ συζητήσεις γιά τούς στόχους, τόν χαρακτήρα καί τό περιεχόμενο τῆς παιδείας δέν εἶναι φαινόμενο πού ἀναδύθηκε στήν ἐποχή μας. Ἄν κάτι ἄλλαξε στήν ἐποχή μας, σέ σχέση μέ τίς ζυμώσεις γιά τόν προσανατολισμό τῆς παιδείας, αὐτό εἶναι τό πολύ διευρυμένο ἐνδιαφέρον τῶν «μορφωμένων» πολιτῶν καί τῶν πολιτικῶν σχηματισμῶν. Κοντά σ' αὐτούς, ἔντονο ἐνδιαφέρον γιά τά τῆς παιδείας ἐκδηλώνουν διάφορες ὁμάδες πείσεως καί νέοι ἀνεξάρτητοι θεσμοί, στούς ὁποίους ἡ πολιτεία ἀνέθεσε ἕνα ρόλο ἐλέγχου, κυρίως τῶν ὀργάνων τῆς, ὥστε νά διασφαλίζονται τά ἀνθρώπινα δικαιώματα καί νά λειτουργοῦν σωστά οἱ κρατικές ὑπηρεσίες. Τόσο, ὅμως, οἱ ὁμάδες πείσεως ὅσο καί οἱ ἀνεξάρτητοι θεσμοί (π.χ. ἐπίτροποι) ἀσκοῦν ἀσύμμετρη ἐπιρροή στή χάραξη τῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς, μέ συνέπεια μερικές φορές αὐτή νά ὑφίσταται ἀπώλεια δημοκρατικῆς νομιμότητας καί νά πλήττεται ἀπό παιδαγωγικό ἔλλειμμα.

Διαφορετικές, ὅμως, ἀπόψεις γιά τήν παιδεία ἐκφράζονταν ἀπό τήν ἐποχή τοῦ Ἀριστοτέλη. Στά «Πολιτικά» του ὁ μέγας φιλόσοφος μάς πληροφορεῖ ὅτι, ἐνῶ εἶναι φανερό πώς πρέπει νά ὑπάρχουν νόμοι γιά τήν παιδεία καί νά ἀντιμετωπίζεται ὡς δημόσια ὑπόθεση, ὑπῆρχαν ἀπό τότε ἤδη διαφορετικές ἀπόψεις γιά τόν χαρακτήρα τῆς καί γιά τό ἐκπαιδευτικό πρόγραμμα. «Πράγματι», ἀναφέρει ὁ Ἀριστοτέλης, «δέν ἔχουν ὅλοι τήν ἴδια ἄποψη γιά τό τί πρέπει νά μαθαίνουν οἱ νέοι, οὔτε σέ σχέση μέ τήν ἀρετή οὔτε σέ σχέση μέ τήν ἀριστη ζωή, οὔτε εἶναι φανερό ἄν ἡ παιδεία πρέπει νά ἐπιδιώκει τήν ἄσκηση τοῦ νοῦ ἢ τήν καλλιέργεια τῆς ψυχῆς... αὐτά πού εἶναι χρήσιμα γιά τή ζωή ἢ αὐτά πού ὀδηγοῦν στήν ἀρετή ἢ αὐτά πού ἀπλῶς προάγουν τή γνώση...».

Στή νεώτερη ἱστορία τοῦ ἐλεύθερου ὀργανω-

μένου Ἑλληνισμοῦ ἡ πλάστιγγα τῶν ἐκπαιδευτικῶν σχεδιασμῶν ἔκλινε περισσότερο πρὸς τή δημιουργία ἀνθρώπων πού νά συνιστοῦν ἀκριβῆ ἀντίγραφα τοῦ δυτικοῦ ἀνθρωποειδώλου. Τίς τελευταῖες μάλιστα δεκαετίες, τόσο στήν Ἑλλάδα ὅσο καί στήν Κύπρο, προκρίθηκε ἀπροκάλυπτα μία χρησιμοθηρική ἐκπαίδευση, πού ὄχι μόνο ἀπολάκτισε προκλητικά τήν ὀρθόδοξη παράδοση, μέ ἐξαιρέση μία ἐπιφανειακή τήρηση κάποιων προσχημάτων, ἀλλά, σέ ἀντίθεση καί μέ αὐτά τά δυτικά πρότυπα, ἀπεμπόλησε καί τόν ἀρχαῖο ἐλληνικό πολιτισμό.

Ὅλες οἱ ἐκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις ἔγιναν στό ὄνομα τοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ καί τῆς οἰκονομικῆς προόδου. Ἔγιναν γιά νά ἔχουν δουλειά οἱ νέοι μας καί γιά νά μποροῦν νά ἀνταγωνιστοῦν σέ εὐρωπαϊκό καί οἰκουμενικό ἐπίπεδο τούς συνομήλικούς τους. Καθετί, ὅμως, κρίνεται ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος του. Ποιό ὑπῆρξε ἐν τέλει τό ἀποτέλεσμα τῶν ἀλλεπάλληλων μεταρρυθμίσεων; Ἐπιτεύχθηκε πράγματι ὁ στόχος τῆς οἰκονομικῆς προόδου; Ἔχουν σήμερα οἱ νέοι μας ἐργασία καί σίγουρο μέλλον στόν τόπο τους;

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι περάσαμε κάποια χρόνια εὐημερίας. Στήν Κύπρο μάλιστα μιλούσαμε μέ κομπασμό γιά «οἰκονομικό θαῦμα», πού πετύχαμε μετά τήν καταστροφή τοῦ 1974. Δυστυχῶς, ὅμως, ἡ εὐημερία μας ἀποδείχθηκε ἐπίπλαστη καί τό «θαῦμα» ἔγινε τελικά βαθύτατο τραῦμα πού ἀπειλεῖ νά διαλύσει τόν κοινωνικό ιστό καί νά κάμψει κάθε ἀντίσταση στά σχέδια παράδοσης τῆς πατρίδας μας στίς ὀρέξεις τῶν Τούρκων καί τῶν ἀνάλογων διεθνῶν μηχανορράφων.

Ἐπομένως ἡ οἰκονομική κρίση πού μαστίζει τόν τόπο μας, καί γιά τήν ὁποία ὑπάρχει γενική παραδοχή ὅτι ὀφείλεται σέ ἠθική σήψη, πρέπει νά συνδεθεῖ μέ τήν παιδεία καί τούς

«μορφωμένους» οικονομικούς και άλλους παράγοντες πού αυτή παρήγαγε. Διότι υπεύθυνοι για τις μεγάλες οικονομικές απάτες και την κακοδιαχείριση είναι συμπατριώτες μας πού μορφώθηκαν στά σχολεία μας, δημόσια και ιδιωτικά. Μάλιστα μερικοί απ' αυτούς διακρίθηκαν σέ πανεπιστήμια τής έσπερίας και απέκτησαν επίσηλους άκαδημαϊκούς και έπαγγελματικούς τίτλους. Πήραν, δηλαδή, μέ άριστα τό δίπλωμα του δυτικού τύπου άνθρώπου. Μέ αυτά δέν υποστηρίζεται ότι οι νέοι μας δέν πρέπει νά γίνονται κοινωνοί των έπιστημονικών εξέλιξεων και των σύγχρονων ρευμάτων. Έκείνο πού καυτηριάζεται είναι ή μονομέρεια και ή προκλητική περιφρόνηση των πυλώνων του δικού μας πολιτισμού και κυρίως τής τροφού του γένους, τής Όρθόδοξης Παράδοσής μας.

Γιά υποστήριξη του ισχυρισμού αυτού άρκει μία ματιά στή βιβλιογραφία τής Έκθεσης τής Έπιτροπής Έκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης του 2004. Στίς τέσσερις σελίδες βιβλιογραφίας τής έκθεσης πού φέρει τον βαρύγδουπο τίτλο «Δημοκρατική και Άνθρώπινη Παιδεία στήν Εύρωκυπριακή Πολιτεία» ουδεμία αναφορά έντοπίζεται σέ βιβλίο ή άλλο δημοσίευμα πού νά σχετίζεται μέ τή Βίβλο, τούς Πατέρες ή έστω τον κλασικό πολιτισμό.

Τό ζητούμενο τελικά είναι τό είδος τής παιδείας πού χρειάζονται οι νέοι του τόπου μας σήμερα. Η άπάντηση πρέπει νά είναι σαφής και χωρίς περιστροφές. Η παιδεία μας πρέπει νά έτοιμάζει συνειδητοποιημένους και έλεύθερους Έλληνες πολίτες του κράτους μας, τής Εύρώπης και του κόσμου. Αυτό, όμως, δέ θά τό πετύχει ποτέ, άν δέν θέσει ως πρώτιστο στόχο τή συνεργασία της μέ τήν Έκκλησία, για νά έτοιμάσει όχι μόνο σύγχρονους, αλλά αιώνιους πολίτες τής Βασιλείας του Θεού. Τό «ζητείτε δέ πρώτον τήν βασιλείαν του Θεού και τήν δικαιοσύνην αυτού, και ταύτα πάντα

προστεθήσεται ύμίν» (Ματθ. Στ' 33) ισχύει και για τά θέματα τής παιδείας. Άν αφήσουμε τούς νέους μας πνευματικά άσθενείς και άνάπηρους, εκτός του μεγάλου θεραπευτηρίου πού λέγεται Έκκλησία, τότε ή μόρφωση πού θά άποκτήσουν θά είναι έπιφανειακή, άν όχι και επικίνδυνη. Χρειάζεται, συνεπώς, μία γόνιμη και δημιουργική σύνθεση τής παράδοσης μέ τή σύγχρονη πραγματικότητα και τις ανάγκες της. Έτσι δέ θά άπορρίψουμε, βέβαια, τά έπιτεύγματα τής σύγχρονης έπιστήμης και τής τεχνολογίας, αλλά τή νεοειδωλολατρική χρήση τους. Αντίθετα, μιμούμενοι τούς Πατέρες θά έξαγιάσουμε τή χρήση τους θέτοντάς τα στήν ύπηρεσία όχι μόνο του προ-

σώπου αλλά και του κοινωνικού συνόλου.

Εύτυχώς στήν Κύπρο τον τελευταίο καιρό καταβάλλεται μία προσπάθεια αξιολόγησης των Αναλυτικών Προγραμμάτων πού σχεδιάστηκαν τήν τελευταία δεκαετία. Είναι μία ευκαιρία για κάθε ενεργό πολίτη ή φορέα πού ένδιαφέρεται για μία ύγιη παιδεία νά δράσει μέ σοβαρότητα, ρεαλισμό, έπιχειρηματολογία και χωρίς φανατισμό, για νά έπηρέασει αυτούς πού παίρνουν τις άποφάσεις. Άς μήν τρέφουμε, όμως, ψευδαισθήσεις.

Δέν θά γίνουν θαύματα από τή μία στιγμή στήν άλλη. Γι' αυτό, τό μεγάλο πνευματικό έλλειμμα τής σχολικής εκπαίδευσης καλείται νά τό καλύψει ή οικογένεια και ή Έκκλησία. Άς έπιδιώξουν οι γονείς, οι παππούδες και οι γιαγιάδες, πού έχουν ζωντανή σχέση μέ τήν Έκκλησία, τήν έν Χριστώ πνευματική καλλιέργεια των παιδιών τους. Άς δείξουν τουλάχιστον άνάλογο ζήλο μέ αυτόν πού έπιδεικνύουν για τον γνωσιολογικό τομέα. Άς συνδέσουν τά παιδιά πού τούς χάρισε ή άγάπη του Θεού μέ τήν Έκκλησία και τις ευκαιρίες πού αυτή παρέχει. Τότε ή παιδεία πού θά άποκτήσουν θά είναι αυθεντική και αιώνιας σημασίας.

Ὁ Ἅγιος Νεομάρτυρας, Πολύδωρος ὁ Κύπριος

τοῦ Πρωτ. Παντελεήμονος Δαλίτη

Τὸ ὄνομά του δέν εἶναι γνωστό στοὺς πολλούς, κι ὅμως ἀποτελεῖ ἓνα πραγματικό στολίδι τῆς νεότερης κυπριακῆς ἱστορίας καί τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ Πολύδωρος γεννήθηκε στή Λευκωσία λίγο μετά τά μέσα τοῦ 18ου αἰώνα. Ἀπαγχονίστηκε στή Νέα Ἐφεσο (Γενί Κουσάντασι), στίς 3 Σεπτεμβρίου 1794. Ἐκεῖνα τά χρόνια ἦταν πολύ δύσκολα. Χρόνια σκοτεινά! Χρόνια μαύρης σκλαβιάς! Παρ' ὅλα αὐτά ὅμως οἱ γονεῖς του Χατζηλουκάς καί Λουρδανού, ἄνθρωποι θεοφοβοῦμενοι κι εὐσεβεῖς φρόντισαν νά δώσουν στό παιδί τους μόρφωση χριστιανική καί τόν ἔστειλαν καί διδάχθηκε θεολογία. Ὅταν ὁ Πολύδωρος μεγάλωσε, φύση ἔξυπνη καί δημιουργική, ἐπιδόθηκε στό ἐμπόριο. Γιά τίς δουλειές του μάλιστα ἄρχισε νά ταξιδεύει σέ διάφορα μέρη στήν Αἴγυπτο. Σ' ἓνα ἀπό τά ταξίδια του στή χώρα τοῦ Νείλου γνωρίστηκε μέ ἓνα πλούσιο ἐξωμότη ἀπό τή Ζάκυνθο καί προσελήφθηκε στήν ὑπηρεσία του. Στήν ἐργασία αὐτή συνδέθηκε καί μέ διάφορους συνομήλικούς του, νέους χωρίς ἠθικούς φραγμούς, καί γρήγορα ἄρχισε νά ξενυκτά, νά πίνει καί νά μεθᾶ, νά χαρτοπαίζει καί νά νυκτοξημερώνεται στά διάφορα καταγώγια. Μιά βραδιά σέ ἓνα ἀπό τά κέντρα αὐτά τῆς ἡδονῆς παρασύρθηκε κι ἤπια τόσο πού μέθυσε. Καί στό μεθύσι, ἀλλαξοπίστησε καί ἀσπάσθηκε τόν μωαμεθανισμό. Ἡ νέα θρησκεία δέν τοῦ πρόσφερε καμιά χαρά. Παρά τά χρήματα πού κέρδιζε καί τίς θέσεις καί τά μεγαλεία πού ἐξασφάλισε μέ τή νέα του ζωή, καμιά χαρά δέν εἶδε. Ἀντίθετα οἱ τύψεις πού ἄρχισαν νά ξυπνοῦν μέσα του καί πού μεγάλωναν μέρα μέ τή μέρα δέν τόν ἄφηναν νά ἡσυχάσει. Κάποιο βράδυ σέ μιά τέτοια ψυχική ἀναστάτωση, θυμήθηκε μέ γλυκιά νοσταλγία τό σπίτι του. Ἀγράμματοι ἦταν οἱ γονεῖς του μά εἶχαν τή μόρφωση τῆς πίστεως καί τῆς ἀρετῆς. Πρὶν νά πᾶνε γιά ὕπνο γονάτιζαν ὅλοι μπροστά στήν εἰκόνα τῆς Παναγίας καί προσεύχονταν νά τοὺς φυλάξει ἀπό τοὺς Τούρκους καί αὐτοῦ τοῦ τούρκου τῆ θρη-

σκεία ἀσπάσθηκε τώρα. Τότε θυμήθηκε τά λόγια τῆς καλῆς του μάνας. Τοῦ τᾶ εἶπε σέ μιά περίπτωση, πού ἔκανε κάτι πού δέν ἔπρεπε κι ἦταν ἀνήσυχος καί στεναχωρημένος. «Παιδί μου», τοῦ εἶχε πει, «τὴν ταραγμένη συνειδηση ἓνα πράγμα μόνο τὴν καθησυχάζει: ἡ μετάνοια καί ἡ ἐξομολόγησι!» Ἡ θύμησι αὐτῆ τόν ἐνίσχυσε κάπως καί ἀμέσως χωρὶς καμιά καθυστέρηση ἢ ἀναβολή φεύγει γιά τή Βηρυτό. Σάν ἔφτασε, μέ λαχτάρα ἔτρεξε νά ἰδεῖ τόν Μητροπολίτη Βηρυτοῦ. Καί ὅταν τόν βρῆκε μέ βαθιά συντριβὴ ἔπεσε μπροστά του καί τόν παρακάλεσε νά δεχθεῖ τὴν ἐξομολόγησή του. Ὁ Δεσπότης, ἓνας εὐλαβῆς κληρικός, τόν ἄκουσε μέ συμπόνια καί δάκρυα στοργῆς. Στό τέλος ἀφοῦ τόν παρηγόρησε καί τόν ἐνίσχυσε, τόν συμβούλεψε γιά ἀσφάλειά του νά καταφύγει σέ κανένα μοναστήρι. Ὁ Πολύδωρος τόν ἄκουσε μέ προσοχή καί κατέφυγε σ' ἓνα μοναστήρι. Λίγο καιρό ὅμως ἔμεινε ἐκεῖ μήπως ἐκθέσει τόν πνευματικό του πατέρα. Περιήλθε διάφορους τόπους καί κατέληξε στό νησί τῆς Χίου. Ἐδῶ ἐπισκέφθηκε κάποιον ἄλλο πνευματικό, ἐξομολογήθηκε καί πάλι μέ πόνο ψυχῆς, ὁ πνευματικός δέκτηκε τὴ μετάνοιά του, τοῦ διάβασε τὴ συγχωρητική εὐχή, τόν ἔχρισε μέ Ἅγιο Μύρο καί κοινώνησε. Μετά τὴν ἀποκατάστασή του στοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας ὁ Πολύδωρος ἀναχώρησε γιά τὴ Νέα Ἐφεσο. Ὁ πόθος του νά ἐπανορθώσει πραγματικά τό ἀμάρτημά του, δέν τόν ἀφήνει ἡσυχό. Μία σκέψη στριφογυρίζει ἀδιάκοπα στό μυαλό του- νά ἐπισκεφθεῖ τίς τουρκικὲς ἀρχές καί μέ παρηγορία νά διακηρύξει μπροστά σ' αὐτοὺς τὴν πίστη του στόν Χριστό. Μία μέρα παρουσιάστηκε μπροστά στόν μουφτή καί χωρὶς περιστροφές τόν ρώτησε: «Πές μου ἀφέντη, εἶναι νόμιμο καί σωστό νά δώσω πίσω ἓνα πράγμα κάλπικο, πού μοῦ ἔδωσαν πρὶν λίγο καιρό μέ ἀπάτη;» Ὁ μουφτής ἀπάντησε «Ναί», τοῦ εἶπε «εἶναι νόμιμο». Τότε ὁ Πολύδωρος πρόσθεσε: «Δώστε μου, σέ παρακαλῶ αὐτὴ τὴν ἀπόφαση γραπτῶς. Ὁ μουφτής ἔγραψε τὴν ἀπόφαση

καί τοῦ τήν ἔδωσε. Μόλις ὁ Πολύδωρος πήρε στό χέρι τήν ἀπόφαση (τοῦ φετῶ), χωρίς νά χάσει καιρό ἔτρεξε στόν ἱεροδικαστή (Καδή) καί δείχνοντας τήν ἀπόφαση τοῦ μουφτή τοῦ εἶπε: «Πρὶν δέκα χρόνια μέ ξεγέλασαν καί μέ ἔκαμαν νά ἀρνηθῶ τήν πίστη μου, πέταξα τό χρυσάφι πού κρατοῦσα γιά νά πάρω τό χῶμα. Τώρα μετανιώνω. Πάρτε τό χῶμα σας κι ἐγώ ξαναπαίρνω τό χρυσάφι μου. Ἦμωνα Χριστιανός, μένω Χριστιανός κι εἶμαι ἔτοιμος νά πεθάνω Χριστιανός. Στά λόγια τοῦ ὁμολογητῆ ὁ καδῆς μέ κόπο συγκράτησε τόν θυμό του, προχώρησε στίς ὑποσχέσεις. Προσπάθησε νά μεταπείσει τόν Πολύδωρο τάζοντας χρήματα, θέσεις καί τιμές.

Στό τέλος σάν ἀντιλήφθηκε πῶς οἱ προσπάθειές του ἦταν χαμένες διέταξε νά ἀρπάξουν τόν Πολύδωρο, νά τόν κλείσουν στή φυλακή καί νά ἀρχίσουν τά βασανιστήρια. Ὅλη νύχτα οἱ δήμοι βασάνιζαν τόν μάρτυρα. Τήν ἐπομένη ὁ Πολύδωρος ὀδηγήθηκε μπροστά σέ ἕνα συμβούλιο ἀπό Τούρκους ἄρχοντες. Γιά δεύτερη φορά ὁ Πολύδωρος μέ παρησία ζηλευτή διακήρυξε τήν πίστη του – Εἶμαι Χριστιανός! Θά μείνω Χριστιανός! Θά πεθάνω Χριστιανός! Μέ μαρτύρια πέρασε ἄλλη μία νύχτα. Ὅταν ξημέρωσε μερικοί δήμοι πήραν τόν μάρτυρα καί τόν ὀδήγησαν μέ φωνές καί βρυσιές στήν πλατεία μπροστά στόν κριτή, πού περίμενε καθισμένος σέ μία ψηλή ἐξέδρα ἀνάμεσα σέ πολλούς ἐπίσημους μωαμεθανούς. Λίγο πῶ κάτω ἦταν στημένη μία ἀγχόνη. Τί λές τοῦ φώναξε ὁ κριτής μέ ἕνα γέλιο σαρδόνιο, ἔβαλες μυαλά ἢ ἀκόμα ἐπιμένεις στίς ἀπόψεις σου. Τώρα πού ξαναγύρισα στόν Χριστό μου τοῦ λέγει ὁ μάρτυρας ἔχω τετρακόσια τά μυαλά μου. Στά λόγια τοῦ μάρτυρα ὁ κριτής ἔχασε τήν ὑπομονή του καί φώναξε: - Κρεμάστε τόν γκιαούρη νά γλυτώσουμε, κρεμάστε τον. Οἱ δήμοι τόν ὀδήγησαν πρὸς τήν ἀγχόνη. Κι αὐτός ἀφοῦ μέ σταθερό βῆμα πλησίασε, ἀσπάστηκε μέ σεβασμό τό σχοινί, ἔκαμε μέ εὐλάβεια τόν

σταυρό του καί γαλήνιος δέκτηκε τό σχοινί στόν λαιμό του. Καί ἡ ἀγία του ψυχὴ πέταξε ψηλά στοὺς οὐρανοὺς. Τό ἅγιο λείψανο ἔμεινε τρεῖς μέρες στήν ἀγχόνη. Τήν τρίτη μέρα Τούρκοι διέταξαν τοὺς Χριστιανούς νά τό πάρουν καί νά τό θάψουν. Μερικὲς ἀγνές ψυχές Χριστιανοὶ ἀλλὰ καί παραδόξως μουσουλμάνοι κατέβασαν τό ἅγιο σκῆνωμα ἀπὸ τήν ἀγχόνη, τό ξέπλυναν μέ καθαρό νερό καί τό ἔθαψαν κοντά στό νεκροταφεῖο τῶν Ἀρμενίων. Πολλὰ καταπληκτικὰ θαύματα ἔγιναν μετὰ τό μαρτύριό του μέ τά λείψανά του, ἀκόμα καί μέ τό σχοινί πού τόν κρέμασαν. Μέ τή Μικρασιατικὴ καταστροφή, ἕνας ἱερομόναχος, ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἐφέσου Κύριλλος Ψύλλος ἄρπαξε τήν Ἁγία Κάρα τοῦ μάρτυρα γιά νά τήν σώσει. Ἡ μανία τῶν Τούρκων ἐνάντια στοὺς κληρικούς καί ὁ ἔλεγχός τους ἦταν ἀπίστευτος. Ἡ μανία τους στρεφόταν ἀκόμη καί στοὺς ναοὺς καί τά ἱερά κειμήλια, ὅταν ἀνακάλυπταν κληρικούς ἢ ἄλλα πρόσωπα νά κρατᾶνε εἰκόνες, λείψανα κ.ἄ., τοὺς ἔσφαζαν χωρίς καμιά κουβέντα. Ὁ εὐλαβῆς ὄμως ἐργάτης τοῦ Χριστοῦ τό ἀποφάσισε. Ντύθηκε σάν γερόντισσα, πήρε μαζί του τόν

πολύτιμο θησαυρό, ἔκαμε τόν σταυρό του καί προχώρησε. Ἀτέλειωτη σειρὰ περίμενε μπροστά του γιά ἔλεγχο. Σάν ἔφτασε στό τουρκικὸ φυλάκιο γιά ἔρευνα, οἱ Τούρκοι ἦταν μανιασμένοι, εἶχαν ἀνακαλύψει μερικούς μεταμφεσμένους καί εἶχαν γίνει ἔξαλλοι. Ὁ πιστὸς κληρικὸς χωρὶς νά χάσει τήν ψυχραιμία του ἔσφιξε στά στήθη του τήν ἀγία Κάρα καί ψιθύρισε –«Ἄγιε Πολύδωρε, σώσέ με» καί τόν ἔσωσε... - «Γκίτ πέ χανούμ»(γκρεμίσου χανούμισσα) φώναξε ὁ Τούρκος καί τόν ἔσπρωξε μπροστά. Σέ λίγο ὁ ἱερομόναχος βρισκόταν πεταγμένος στή βάρκα μέ τόν θησαυρό του. Ὅταν ἔφτασε στήν Ἀθήνα τήν κατέθεσε στόν ἱερό ναό τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης τῆς Πλάκας στήν Ἀθήνα, ὅπου βρῖσκεται μέχρι σήμερα.

Οἱ ἐν Λεμεσῶ Ἅγιοι

τοῦ Δρος Δημητρίου Καππαῆ

Κάθε φορά πού μᾶς δίνεται ἡ εὐκαιρία νά θυμηθοῦμε τούς δικούς μας Ἅγίους, τούς ἀγίους δηλαδή τῆς ἰδιαίτερῆς μας πατρίδας, θά πρέπει νά νιώθουμε περήφανοι πού ὁ Θεός μᾶς ἀξίωσε νά ζοῦμε σέ ἓνα τόπο ὅπου ἔζησαν καί ἀγίασαν τόσες ἅγιες μορφές, οἱ ὁποῖες χάρισαν στό νησί μας τό ὄνομα νήσος τῶν Ἁγίων ἢ Ἁγία νήσος.

Δέν θά σταθῶ ὅμως στό εὐρύτερο θέμα τῶν Κυπρίων ἀγίων, τούς ὁποίους ἡ Ἐκκλησία μας τιμᾷ τήν πρώτη Κυριακή τοῦ μηνός Ὀκτωβρίου ἀλλά στήν ομάδα τῶν ἐν Λεμεσῶ ἀγίων πού προβάλλουμε μέ τήν εὐκαιρία τῆς κοινῆς τους ἐορτῆς. Οἱ ἅγιοι τῆς Λεμεσοῦ, τούς ὁποίους τιμοῦμε τή δεύτερη Κυριακή τοῦ μηνός Ὀκτωβρίου ὡς συνέχεια τῆς μεγάλης ἐορτῆς τῶν Κυπρίων ἀγίων, ἔζησαν καί ἀγίασαν στά ἐκκλησιαστικά ὅρια τῆς Μητροπόλεως Λεμεσοῦ, πού περιλαμβάνει τήν παλαιά ἐπισκοπή τῆς Ἀμαθούνας καί φτάνει μέχρι τό Κούριο στό ὁποῖο βρισκόταν ἡ δεύτερη ἀπό τίς τέσσερις παλαιές ἐπισκοπές τῆς Λεμεσοῦ.

Σ' αὐτά τά ὅρια ἔζησαν καί ἀγίασαν ἐπίσκοποι, μάρτυρες, ὄσιοι, ἄνθρωποι ὅπως καί μᾶς, οἱ ὁποῖοι ἀγωνίστηκαν κάτω ἀπό πολύ δύσκολες συνθήκες γιά νά ἀρέσουν στό Θεό καί τό πέτυχαν. Κατάφεραν ἀπό τή γῆ νά μεταβοῦν στόν οὐρανό μέ τόν ἐπίγειο ἀγώνα τους, μέ τήν ἄσκηση, τήν προσευχή, τό μαρτύριο καί τήν πίστη τους. Ἄν ἀνατρέξουμε στούς βίους τους θά δοῦμε μέ τί κόπο ἀλλά καί ἐπιμέλεια τελοῦσαν τά καθήκοντά τους, ἀλλά καί μέ πόση πίστη καί ὑπομονή ἄντεξαν τά μαρτύρια καί τίς κακουχίες τῆς ἀσκητικῆς πολιτείας. Ὅλους αὐτούς τούς ἀγίους θά πρέπει νά τούς θυμόμαστε, ἀλλά καί νά τούς τιμοῦμε σέ κάθε εὐκαιρία, γιατί οἱ ἅγιοι εἶναι οἱ προστάτες μας, εἶναι οἱ πατέρες μας, εἶναι τό καύχημα τῆς ἐκκλησίας μας ἀλλά καί ἡ παρηγοριά μας, γιατί σέ αὐτούς προσβλέπουμε καί σέ

αὐτούς προσευχόμαστε νά εὐλογοῦν καί νά ἀγιάζουν τόν τόπο μας, πού τόσο πολύ ἀνάγκη τούς ἔχει ἰδιαίτερα σήμερα.

Ἄν θέλουμε νά ἀνατρέξουμε λίγο στούς βίους τους, θά δοῦμε τούς ὑπεράνθρωπους ἀγῶνες τῶν ἀγίων ἐπισκόπων τῆς Ἀμαθούνας, οἱ ὁποῖοι ἔζησαν στά πρῶτα χριστιανικά χρόνια, σέ μία ἐποχή ὅπου ἡ εἰδωλολατρία ἐπικρατοῦσε ἀκόμη στό νησί μας, μέ ὅ,τι αὐτό συνεπάγεται. Σ' αὐτές τίς δύσκολες πνευματικές ἐποχές ἐμφανίζονται ἄνθρωποι πιστοί στόν ἀληθινό Τριαδικό Θεό, οἱ ὁποῖοι στήριξαν τό ποιμνιό τους μέ κάθε τρόπο. Ὁ ἐπίσκοπος Ἀριστοκλειανός, ὁ πρῶτος ἐπίσκοπος Ἀμαθούνας, πού ἔζησε στούς ἀποστολικούς χρόνους, εἶχε τήν τιμή νά φιλοξενήσει στό σπίτι του τούς Ἀποστόλους Βαρνάβα καί Μάρκο καί νά ἐργαστεῖ μέ κάθε τρόπο γιά τή διάδοση τοῦ χριστιανισμοῦ στήν ἐπισκοπική του περιφέρεια. Τό ἴδιο ἔπραξε ἀργότερα καί ὁ ἅγιος Μνημόνιος ὁ προκατόχος τοῦ ἀγίου Τύχωνα. Τόσο αὐτός ὅσο καί ὁ ἅγιος Τύχων ἀγωνίστηκαν στά τέλη τοῦ 3ου μέ ἀρχές τοῦ 4ου αἰώνα, νά στηρίξουν τό ποιμνιό τους καί νά τό ὀδηγήσουν στό δρόμο τοῦ Χριστοῦ καί τῆς Ἐκκλησίας. Ἀκόμη θά δοῦμε τούς Ἐπισκόπους Θεόπομπο, Ἡλιόδωρο, Θεοδόσιο, Ἀλέξανδρο καί Εὐστάθιο νά ἐργάζονται μέ ζήλο γιά τήν Ὁρθόδοξη πίστη μας καί κάποιοι ἀπό αὐτούς νά μετέχουν ἀκόμη καί στίς Οἰκουμενικές Συνόδους.

Ἡ δεύτερη μεγάλη ομάδα τῶν ἀγίων τῆς Λεμεσοῦ εἶναι οἱ Ἐπίσκοποι Κουρίου Φιλάργιος, Φιλωνίδης, καί Ζήνων, οἱ ὁποῖοι ἔζησαν κατά τούς πρῶτους χριστιανικούς αἰῶνες. Ἐζησαν δηλαδή καί αὐτοί σέ μία δύσκολη περίοδο, ὅπου ἡ εἰδωλολατρία βρισκόταν ἀκόμη ζωντανή στήν Κύπρο, καί μάλιστα τό ἀρχαῖο Κούριο ἦταν ἓνα ἀπό τά μεγάλα εἰδωλολατρικά κέντρα τοῦ νησιοῦ στά ὁποῖα τελοῦνταν ἀγῶνες καί ἄλλα θεάματα πρὸς τιμή τῶν εἰδωλολατρικῶν θεῶν. Σ' αὐτό τό δύσκολο κέντρο ἀνέλαβαν οἱ ἅγιοι ἐπίσκοποι τό

ἔργο τους, τό ἔργο τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν. Τρέχουν μέρα καί νύχτα καί καθοδηγοῦν, συμβουλεύουν ἀλλά καί βρίσκουν καλούς καί ἄξιους συνεργάτες. Στόχος τους εἶναι ἡ σωτηρία τῶν πιστῶν καί τίποτα δέν μπορεῖ νά τούς σταματήσει. Ἀποτέλεσμα ἦταν νά ὀδηγηθοῦν στή φυλακή μαζί μέ πολλούς ἄλλους χριστιανούς καί λίγο ἀργότερα νά βροῦν μαρτυρικό θάνατο. Τόσο ὁ ἅγιος Φιλωνίδης ὅσο καί ὁ ἅγιος Φιλάργιος ἔπραξαν τό καθήκον τους μέ ὅλη τή δύναμη τῆς ψυχῆς τους ποτίζοντας μέ τό τίμιο αἷμα τους τά μαρτυρικά χῶματα τῆς πατρίδας μας, συνεχίζοντας ἔτσι τό ἔργο πού χάραξε ὁ Πρωτομάρτυρας τῆς Κυπριακῆς Ἐκκλησίας Ἀπόστολος Βαρνάβας. Ὁ Ἅγιος Ζήνων Κουρίου εἶχε τήν εὐκαιρία νά συμμετάσχει στίς ἐργασίες τῆς Γ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου στήν Ἔφεσο τό 431 μ.Χ μαζί μέ ἄλλους Κυπρίους ιεράρχες ἐπί Θεοδοσίου τοῦ Β' καί νά προσυπογράψει τά πρακτικά της: «Ζήνων ἐπίσκοπος Κουρίου τῆς ἐν Κύπρῳ ἁγίας τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας, ὑπέγραψα χειροῖ ἐμή».

Πέρα ἀπό τούς πῶ πάνω ἁγίους τόν κατάλογο τῶν ἐν Λεμεσῶ ἁγίων συμπληρώνουν καί οἱ ἅγιοι ἐπίσκοποι Νεαπόλεως καί Θεοδοσιανῆς. Σ' αὐτούς συγκαταλέγονται οἱ ἅγιοι Λεόντιος, Τυχικός καί Ζήνων πού ποίμαναν τήν ἐπισκοπή τῆς Νεαπόλεως καί οἱ ἅγιοι Σωσικράτης καί Σωτήρ, οἱ ὅποιοι ποίμαναν τήν ἐπισκοπή τῆς Θεοδοσιανῆς. Οἱ πῶ πάνω ιεράρχες ἄφησαν τή δική τους σφραγίδα στήν ἐπισκοπική τους περιφέρεια, τήν ὁποία ποίμαναν μέ τή χάρη τοῦ Θεοῦ καί στήριξαν τό λαό σέ κάθε δυσκολία.

Μεγάλος ὅμως καί γνωστός γιά τή φιλανθρωπία του ἀλλά καί γιά τήν ὑπομονή του εἶναι

καί ὁ Πολιοῦχος ἅγιος τῆς Λεμεσοῦ, Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων. Ἡ ζωὴ τοῦ ἁγίου εἶναι γνωστή σέ ὅλους μας, ὅπως καί τά πολλά θαύματα πού ἔκανε σέ ὅσους μέ πίστη τόν ἐπικαλέστηκαν, ἀλλά καί τόν ἐπικαλοῦνται. Τό δικό του παράδειγμα ἀποτελεῖ γιά μᾶς ἀσφαλὴ ὁδοδείκτη στήν καθημερινή μας ζωὴ καί ιδιαίτερα στήν πνευματική μας πορεία.

Ἀνάμεσα στούς ἐν Λεμεσῶ ἁγίους θά δοῦμε καί ἄλλα γνωστά ὀνόματα, ὅπως αὐτά τῶν ἁγίων Ἐρμογένη, τοῦ ὁποίου ὁ τάφος καί ὁ ναός βρίσκονται κοντά στό χωριό Ἐπισκοπή, τοῦ ἁγίου Ἱερομάρτυρος Θεράποντος τοῦ θαυματουργοῦ, πού ἔζησε κοντά στό ὁμώνυμο χωριό καί τῶν ἁγίων μαρτύρων Ρηγίνου καί Ὁρέστη τῶν ὁποίων ὁ τάφος καί ὁ ναός

τοὺς βρίσκονται στό χωριό Φασούλα τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ. Ὁ κατάλογος μέ τούς ἁγίους μας ὀλοκληρῶνεται μέ τά ὀνόματα τῶν ἁγίων ἀσκητῶν μας, ὅπως τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ Ἀλαμάνου, τοῦ ἁγίου Θεοφάνη τοῦ Μυροβλύτη καί τοῦ ἁγίου Ἰωάννη τοῦ

Ἐρημίτη. Αὐτοί εἶναι οἱ ἅγιοι τῆς Μητροπολιτικῆς περιφέρειας Λεμεσοῦ, τούς ὁποίους θά πρέπει νά τιμοῦμε μέ κάθε εὐκαιρία, ἀλλά ιδιαίτερα κατὰ τήν ἡμέρα πού ἡ ἐκκλησία μας τιμᾷ τή μνήμη τους. Θά πρέπει νά τούς παρακαλέσουμε γιά ἄλλη μία φορά μαζί μέ ὅλους τούς ἄλλους ἁγίους τῆς ιδιαίτερῆς μας πατρίδας νά πρεσβεύουν στόν Κύριο νά βοηθήσει τό μαρτυρικό μας νησί, τό νησί πού πότισαν μέ τό αἷμα τους, νά βρεθεῖ μία δίκαιη λύση στό Κυπριακό, ἀλλά καί νά δώσει ὑπομονή στούς δοκιμαζόμενους συμπατριῶτες μας πού περνοῦν αὐτό τό διάστημα τό δικό τους Γολγοθά κάτω ἀπό τήν πίεση τῆς οικονομικῆς κρίσης πού μαστίζει τή μικρὴ μας πατρίδα.

Ένας ανυποχώρητος Ίεράρχης στόν αγώνα του '40

του π. Παναγιώτη Μπαρούτη

Εβδομήντα τρία χρόνια πέρασαν από τότε που οι Έλληνες δίδαξαν την ύψηλιο πώς πολεμούν οι ήρωες και έδωσαν βαθύτερη έννοια στην αξία της «άντιστασης». Από τότε μέχρι σήμερα πολλοί θέλησαν, κυρίως για πολιτικούς λόγους και όφελη, να οικειοποιηθούν αυτή την αντίσταση και να αυτοχρισθούν ως οι μόνοι αντιστασιακοί.

Σε αυτή τους την προσπάθεια χρησιμοποίησαν τό μάθημα της ιστορίας ως εργαλείο προπαγάνδας θεωρώντας ότι με κατευθυνόμενη ιδεολογικά ιστορική γνώση θά αποσπούσαν από τή μαθητρώσα νεολαία τούς μελλοντικούς τους πελάτες. Γεγονότα και πρόσωπα του Έπους του 40 και τής αντίστασης τών Έλλήνων στή γερμανοϊταλιοβουλγάρικη κατοχή, άλλα τά διαστρέβλωσαν κι άλλα τά αποσκόπησαν.

Κάποιοι μās δίδαξαν ότι τό «ΟΧΙ» στόν Ίταλό πρέσβυ στις 4 π.μ. τής 28ης Οκτωβρίου 1940 τό είπε ό έλληνικός λαός, όπως άλλωστε και τό βράδυ τών Ίμίων. Κάποιοι άλλοι, οι στρατηγοί μας «άντιστάθηκαν» ως άλλοι Παλαιολόγοι, άχρι τής τελευταίας ρανίδας του αίματός των, ακριβώς όπως τό 1922 στή Μικρά Ασία και τό 1974 στήν Κύπρο. Ύπάρχουν ακόμη και κάποιοι τρίτοι που προσπάθησαν να μās πείσουν, ότι ήταν οι μόνοι που «άντιστάθηκαν» στα κατοχικά στρατεύματα, παράλληλα με τήν προσπάθειά τους να δημιουργήσουν τή Σερβομακεδονική Δημοκρατία που έφθανε νοτίως ως τή Λάρισα.

Κάπως έτσι προσπάθησαν να μās διδάξουν. Η αλήθεια είναι ότι τό ΟΧΙ τό είπε ό Μεταξάς, που όταν οι στρατηγοί συνθηκολόγησαν για να έχουν από τίς τάξεις τους τόν πρώτο κατοχικό πρωθυπουργό, ό πρωθυπουργός Κορυζής αυτοκτόνησε και πώς όταν οι Γερμανοί εισήλθαν στό κλεινόν άστυ τών

Αθηνών, ό βασιλιάς Γεώργιος μαζί με τούς αυλικούς του, κάποιους ύπουργούς, τούς Κρήτες και τούς συμμάχους, αντιμετώπιζαν τήν προσπάθεια τών Ναζί να αποβιβαστούν στήν Κρήτη.

Βέβαια, μένει ακόμη αναπάντητο τό ερώτημα, ποιός ήταν ό πρώτος που προέβαλε αντίσταση στα στρατεύματα κατοχής. Ποτέ δέν διδαχθήκαμε κάτι γι' αυτόν. Όταν ό βασιλιάς Γεώργιος και οι σύν αυτόν έγκατέλειπαν τήν Αθήνα, ζήτησε από τόν προκαθήμενο τής Έλλαδικής Έκκλησίας τόν Αρχιεπίσκοπο Χρύσανθο Φιλιππίδη, τόν τελευταίο Αργοναύτη, τόν δεσπότη τής προσφυγιάς, τόν φάρο τής Τραπεζούντας και πάσης Ποντιακής γής, τόν Πρόεδρο τής Ποντοαρμενικής Δημοκρατίας, τόν φλογερό εκείνο Ίεράρχη, να τόν ακολουθήσει. Εκείνος, πιστός στις παραδόσεις τών Έλληνορθόδοξων κληρικών, άρνήθηκε, παραμένοντας ποιμένας του χειμαζόμενου ποιμνίου του. Ήταν τό πρώτο του ΟΧΙ.

Στις 24 Απριλίου 1941 γράφει στό ήμερολόγιό του : «Έρχονται εις επίσκεψίν μου, ό νομάρχης Αττικοβοιωτίας κ. Παπαδόπουλος και ό δήμαρχος κ. Πλυτάς ... διά να μοί είπον ότι μετά τών άνωτέρω δύο και του φρουράρχου Αθηνών στρατηγού Καμβράκου να παραδώσωμεν τήν πόλιν εις τούς Γερμανούς. Απήντησα ότι ... έργον του Αρχιεπισκόπου είναι όχι να υποδουλώνη αλλά να έλευθερώνη.» Ήταν τό δεύτερό του ΟΧΙ.

Στις 27 Απριλίου 1941, Κυριακή τών Βαΐων, αρχίζει ή είσοδος τών γερμανικών στρατευμάτων στήν Αθήνα. Ο Αρχιεπίσκοπος παραμένει στό γραφείο του στήν Αρχιεπισκοπή προσευχόμενος και δέν μεταβαίνει στόν Μητροπολιτικό ναό, αλλά δίδει οδηγίες στόν αρχιδιάκονό του Νικόδημο Βαλληνδρά, μετέπειτα Μητροπολίτη Πατρών, να τόν κρατά ένήμερο για τά τεκταινόμενα. Από τό παράθυ-

ρο του γραφείου του αντικρύζει τή ναζιστική σβάστικα νά ματώνει τόν ἀθηναϊκό οὐρανό στον ιερό βράχο τῆς Ἀκροπόλεως.

Ὁ δήμαρχος Ἀθηναίων τοῦ ἀποστέλλει μέ τόν κλητήρα του μήνυμα, γιά νά προσέλθει στον καθεδρικό ναό νά τελέσει δοξολογία ἐπί τῇ ἀφίξει τῶν κατοχικῶν στρατευμάτων. Ὁ πρωτοσύγκελλος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἀρχιμανδρίτης Γερβάσιος Παρασκευόπουλος παρῶν στή σκηνή, μᾶς ἔχει μεταφέρει τήν ἀπάντηση τοῦ λιονταριοῦ τοῦ Πόντου: « Δοξολογία δέν ἔχει θέσιν ἐπί τῇ ὑποδουλώσει τῆς Πατρίδος μας. Ἡ ὥρα τῆς Δοξολογίας θά εἶναι ἄλλη». Ἦταν τό τρίτο του ΟΧΙ.

Νέος ἀπεσταλμένος τοῦ Δημάρχου καταφθάνει στήν Ἀρχιεπισκοπή μεταφέροντας αἴτημα τοῦ γερμανοῦ στρατιωτικοῦ διοικητοῦ στρατηγοῦ φόν Στούμε γιά συνάντηση μέ τόν Προκαθήμενο. Ὁρίζεται γιά τίς 4 μ.μ. Ὄντως στίς 4 μ.μ. ὁ φόν Στούμε προσέρχεται στό μέγαρο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς. Ὁ Χρῦσανθος δέν τόν ὑποδέχεται στήν εἴσοδο, ἀλλά τόν ἀναμένει στήν αἴθουσα τοῦ θρόνου. Ὁ Γερμανός προσφέρθηκε νά μιλήσουν στά γαλλικά, ἀλλά ὁ σπουδαγμένος στή

Λειψία Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ μίλησε στά γερμανικά. Ἀξίζει νά παρακολουθήσουμε μέρος τοῦ διαλόγου ὅπως αὐτό διασώθηκε :

« Ἀρχιεπ. : Φαίνεσθε κουρασμένος.

Φόν Στούμε : Ναί, βρήκαμε γέφυρες καί δρόμους κατεστραμμένους ἀπό τούς Ἄγγλους. Ποιός θά τούς ἐπιδιορθώσει ; Οἱ Ἄγγλοι πρέπει νά πληρώσουν.

Ἀρχιεπ. : Θά πληρώσει ὁποῖος νικηθεῖ.

Φόν Στούμε : Κατά τή διαδρομή μας στήν Ἑλλάδα παρατήρησα μέ χαρά πώς πολλοί Ἕλληνες μιλοῦν Γερμανικά.

Ἀρχιεπ. : Ναί, ὑπῆρχαν πολλοί θαυμαστές τοῦ

γερμανικοῦ πολιτισμοῦ πρῖν ἀπό τόν πόλεμο, ἀλλά τώρα θά ἔμειναν πολύ ὀλίγοι, ἀφοῦ ἡ Γερμανία κήρυξε τόν πόλεμο στήν Ἑλλάδα, ἢ μᾶλλον δέν θά ἔμεινε κανένας, ἀλήθεια, γιὰτί τόν ἐκήρυξε ;

Φόν Στούμε : Αὐτά εἶναι ζητήματα πολιτικῆς, ἀλλά στον δρόμο πολλοί μᾶς ἔραιναι μέ λουλούδια.

Ἀρχιεπ. : Αὐτοί δέν θά ἦταν προφανῶς Ἕλληνες. Ἐπείγει, στρατηγέ, τό ζήτημα τοῦ ἐπισιτισμοῦ τοῦ τόπου.

Φόν Στούμε : Θά ἔλθει προσεχῶς ἰδιαιτέρα ἐπιτροπή ἐπισιτισμοῦ.

Στίς 29 Ἀπριλίου ὁ πρῶην βουλευτής Πλάτωνας Χατζημηχάλης, ἐπίτροπος τοῦ ἱεροῦ ναοῦ Μεταμορφώσεως Πλάκας, πού εἶχε ὀριστεῖ ὡς ὑπουργός ἐθνικῆς οικονομίας ἀπό τόν κατοχικό Πρωθυπουργό στρατηγό Τσολάκογλου, προσκαλεῖ τόν Μακαριώτατο νά ὀρκίσει τήν κατοχική Κυβέρνηση. Ἡ ἀπάντησή του ἦταν γνησίως ἐθναρχική ἀλλά καί πατριική: «Λυποῦμαι πολύ, διότι διά συμβολαίου καί ἐντολῆς τῶν Γερμανῶν σχηματίζεται Κυβέρνησις καί ἰδίως διότι μετέχει αὐτῆς ὁ κ. Χατζημηχάλης, τόν ὁποῖον

ἐθεώρουν τίμιον Ἕλληνα.

Καί τί ἠθέλατε νά κάμωμεν; τοῦ ἀπάντησε ὁ Χατζημηχάλης. Νά ἀφήσωμεν νά μᾶς κυβερνήσουν οἱ Γκαουλάιτερ;

Τοῦ ἀπαντῶ: καί, διότι μέ τούς Γκαουλάιτερ οἱ Γερμανοί θά κάνουν μικρότερον κακόν, παρ' ὅτι θά κάμουν δι' ὑμῶν, διότι θά φέρετε μόνον τάς εὐθύνας χωρίς νά ἠμπορέσητε νά κάμητε τό ἐλάχιστον καλόν εἰς τόν λαόν».

Οἱ προδότες τόν ξαναπλησιάζουν γιά νά τούς ὀρκίσει ... ἀλλά ὁ γίγαντας αὐτός Ἀρχιεπίσκοπος τούς ἀπάντησε: « Ἡ ἐθνική Κυβέρνησις, τήν ὁποῖαν ὀρκισα, ἐξακολουθεῖ νά ὑφί-

σταται και συνεχίζει τον πόλεμον (σ.σ. στην Κρήτη). Άλλην Κυβέρνησιν δέν δύναμαι νά όρκίσω ... εις τοιαύτας ύπόπτους και άντεθνικάς ένεργείας δέν είναι δυνατόν νά δώση ή Έκκλησία τόν όρκον και την εύλογία της». Τό τέταρτο ΟΧΙ του.

Ό Αρχιεπίσκοπος μέ ανακοινώσεις προς τούς ναούς της περιφέρειας των Άθηνών θα ζητήσει από τούς πιστούς νά προσφέρουν πολιτικό ρουχισμό στους έφένδρους όπλίτες και άξιωματικούς, οί όποιοι είχαν έγκλωβιστεί κατά την ύποχώρηση στην πόλη και δέν μπορούσαν νά μεταβούν στις έπαρχίες τους. Στά τέλη Μαΐου τόν επισκέπονται φίλοι του, για νά του προτείνουν νά επισκεφθεί έστω και τυπικά τόν

γερμανό στρατάρχη Λίστ, γιατί γνώριζαν ότι μέλη της Κυβέρνησης Τσολάκογλου έτοιμαζαν την άποπομπή του από τόν θρόνο. Τότε ό γενναίος ιεράρχης τούς άπάντησε: «Όχι μόνον τόν θρόνον μου αλλά και την ζωήν μου είμαι έτοιμος νά θυσιάσω για τό καθήκον μου».

Στίς 2 Ίουνίου 1941 άπηύθυνε έπιστολή διαμαρτυρίας στον πληρεξούσιό του Χίτλερ στην Άθήνα Άλτενμπουργκ και ζητά νά σταματήσει ή δράση των Βουλγάρων στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, πού πέζουν τούς ιερείς νά τελούν τά μυστήρια στη Βουλγαρική γλώσσα, ενώ άπαιτεί την έπάνοδο των Μητροπολιτών Ζιχνών και Σιδηροκάστρου στις έδρες τους από τίς όποιες είχαν εκδιωχθεί από τούς Βουλγάρους. Την ίδια ήμέρα πληροφορήθηκε ότι τό «έκκλησιαστικόν ζήτημα» στην Ελλάδα άνέλαβε νά τό λύσει ή Γκεστάπο.

Στίς 18 Ίουνίου στην έφημερίδα της Κυβέρνησης των γερμανόδουλων του Τσολάκογλου παύεται ό Χρύσανθος μέ Συντακτική Πράξη, την όποία έπικυρώνει στις 2 Ίουλίου και ή «Μείζων Σύνοδος» πού όρισαν οί «Έφιάλτες». Ό Χρύσανθος άποσύρεται στο ταπεινό σπιτάκι του επί της όδου Σουμελά στην Κυψέλη, όπου έγκαθιστά άσύρματο, τόν γνωστό ως «άσύρματο του Δεσπότη», μέ τόν όποιο ένημερώνει επί καθημερινής βάσης για τά τεκταινόμενα στην Ελλάδα, τό έπιτελείο του βασιλιά και των συμμάχων στην Αίγυπτο. Όλοι οί άντιστασιακοί των Άθηνών ένημερώνουν, ένημερώνονται και καθοδηγούνται από τόν Αρχιεπίσκοπο σέ εκείνο τό ταπεινό σπιτάκι

της Κυψέλης. Αυτός ήταν ό πρώτος, ό γενναίος άντιστασιακός. Αυτός πού μετά την άπελευθέρωση, όταν ό βασιλιάς Γεώργιος τόν κάλεσε για νά ρυθμίσει την έπάνοδο του στον θρόνο του Προκαθημένου, δέν τό άποδέχθηκε για νά μήν δημιουργήσει προβλήματα

στην Έκκλησία και υπέβαλε και έπισήμως την παραίτησή του. Πέθανε στις 28 Σεπτεμβρίου 1949 σέ ήλικία 68 έτών έχοντας γράψει χρυσές σελίδες Έλληνικής και έκκλησιαστικής ιστορίας. Η κηδεία του τελέσθηκε στον Μητροπολιτικό ναό Άθηνών μέ τιμές πρωθυπουργού εν ενεργεία και τάφηκε στο Α΄ νεκροταφείο Άθηνών. Τό 1991 τά όστά του μεταφέρθηκαν στη μονή Σουμελά στο Βέρμιο της Ημαθίας.

Η στάση του και τό καθήκον του άς μάς παραδειγματίζουν όλους και άς παίρνομε δύναμη και ήθικό, ώστε νά φανούμε άντάξιοί του, όποτε και άν χρειαστεί. Αιώνια του ή μνήμη.

Ἱερά Μονή Τιμίου Προδρόμου Μέσα Ποταμοῦ

Γιὰ τὴν ἱστορία τῆς ἴδρυσης τῆς Μονῆς δὲν ὑπάρχουν ὅποιαδήποτε στοιχεῖα. Ἡ παλαιότερη ἀναφορὰ σὲ αὐτὸ προέρχεται ἀπὸ ἔγγραφο τοῦ ἔτους 1468, σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο ὁ βασιλιάς τοῦ νησιοῦ Ἰάκωβος Β' Λουζινιανός, παραχώρησε ἀρχικὰ στὸν Ἠγούμενο τοῦ μοναστηριοῦ Γρηγόριο καὶ στὴ συνέχεια στὸν ἀνεψιὸ τοῦ τελευταίου, Κάλλιστο, γιὰ ὅλη τους τὴ ζωὴ, μέρος ἀπὸ τοὺς φόρους τοῦ Κοιλανίου.

Ἡ ἐπόμενη μαρτυρία γιὰ τὴ λειτουργία τοῦ προέρχεται ἀπὸ τὸ κείμενο τοῦ Στεφάνου Λουζινιαν (1573), ὁ ὁποῖος ἀναφέρει ὅτι στὸ μοναστήρι τοῦ Μέσα Ποταμοῦ κατέφυγε στὰ μέσα τοῦ 16ου αἰώνα, ὁ Ὅσιος Θεοφάνης, ἀφοῦ παραιτήθηκε ἀπὸ τὸν ἐπισκοπικὸ θρόνο τῆς Σολέας.

Ἡ ἀρχαιότερη μαρτυρία γιὰ τὴ συνέχιση τῆς λειτουργίας τῆς Μονῆς τοῦ Μέσα Ποταμοῦ κατὰ τὰ χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας ἀνάγεται στὸ 1584, ἔτος ἀγιογράφησης τῆς προσκυνηματικῆς εἰκόνας τοῦ Τιμίου Προδρόμου, ἡ ὁποία φυλασσόταν στὴν Ἱερά Μητρόπολη Λεμεσοῦ καὶ σήμερα ἔχει ἐπιστρέψει στὴ Μονή. Σύμφωνα μὲ τὴν κτητορικὴ ἐπιγραφή της, ἀγιογραφήθηκε μὲ δαπάνες τοῦ Ἠγουμένου τῆς Μονῆς Σωφρονίου Ἱερομονάχου.

Ἡ ἀρχαία καὶ πολύτιμη αὐτὴ εἰκόνα κλάπηκε ἀπὸ ἀρχαιοκάπηλους σὲ ἀνύποπτο χρόνο. Ἐντοπίστηκε ὁμως, γύρω στὸ 1999 στὴ Γερμανία ἀπὸ τὸν βυζαντινολόγο Ἀθανάσιο Παπαγεωργίου, καὶ μετὰ ἀπὸ ἀρκετὲς προσπάθειες

τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου ἐπιστράφηκε στὸ νησί καὶ στὴ δικαιοῦχο τῆς Μητρόπολη Λεμεσοῦ. Εἶναι θαυμαστὸ τὸ γεγονός ὅτι ἡ εἰκόνα ἐπέστρεψε στὴν Κύπρο ἀκριβῶς τὴν ἡμέρα ποὺ ὑπογράφηκαν τὰ συμβόλαια γιὰ τὴν ἀνακαίνιση τῆς Μονῆς.

Ὁ Ρώσος μοναχὸς Μπάρσκυ ἐπισκεπτόμενος τὴ Μονή στὰ 1735, μᾶς πληροφορεῖ ὅτι διέμεναν στὸ μοναστήρι ἕνας Ἠγούμενος καὶ δύο μοναχοί, οἱ ὁποῖοι συντηροῦνταν ἀπὸ

τὴ γεωργία καὶ ὅτι τὸ κτιριακὸ συγκρότημα τῆς Μονῆς ἀποτελεῖτο ἀπὸ μιὰ πολὺ μικρὴ ἐκκλησία καὶ δύο-τρία ἐτοιμόρροπα κερामοσκεπὴ κελιά. Ἡ λειτουργία τῆς Μονῆς συνεχίστηκε μέχρι τὶς πρῶτες δεκαετίες τοῦ 19ου αἰώνα,

καθὼς ἀναφέρεται σὲ κατάστιχο τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου ὅτι κατέφυγαν στὸ μοναστήρι τοῦ Μέσα Ποταμοῦ, τὸ 1825, τουλάχιστον ἑννέα νέοι μοναχοί, πολὺ πιθανὸ λόγω τῶν σφαγῶν καὶ τῶν διώξεων τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1821 στὴν Κύπρο. Ἡ Μονή, ὁμως, στὴ συνέχεια παρήκμασε καὶ ἐγκαταλείφθηκε, ἐξαιτίας τῶν δεινῶν ποὺ προκάλεσαν οἱ Ὀθωμανοὶ κατακτητὲς στὸν ἑλληνικὸ πληθυσμὸ τοῦ νησιοῦ μετὰ τὸ 1821, μὰ θλιβερὴ ἐξέλιξη ποὺ συνέβηκε καὶ μὲ πολλὰ ἄλλα ἀπὸ τὰ ἐξήντα ἑπτὰ μοναστήρια ποὺ λειτουργοῦσαν κατὰ τὴ δεκαετία τοῦ 1820 στὴν Κύπρο. Ὡς τελευταῖος ἔνοικος τῆς Μονῆς ἀναφέρεται ὁ Ἱερομόναχος Ἰωαννίκιος ἀπὸ τὰ Χαντριά τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, τὸ ὄνομα τοῦ ὁποῖου ἀνα-

γράφεται σὲ σταυρό τὸ 1868 καὶ σὲ δισκάριο τὸ 1883. Λίγα χρόνια ἀργότερα, στὶς ἀρχὲς τῆς δεκαετίας τοῦ 1910, καταβλήθηκε προσπάθεια ἀναβίωσής της ἀπὸ τὸν Μητροπολίτη Κιτίου Μελέτιο Μεταξάκη (1910-1918), ὁ ὁποῖος μερίμνησε ὥστε νὰ ἐγκαταβιώσουν σὲ αὐτό, τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1911, τέσσερες Σταυροβουνιώτες μοναχοί. Ἡ προσπάθεια ὅμως αὐτὴ δὲν καρποφόρησε, με ἀποτέλεσμα τὸ 1916 οἱ πατέρες νὰ ἐπιστρέψουν στὸ Σταυροβούνι.

Στὸ μεταξύ, τὸ 1914, ὁ Μεταξάκης ἀνήγειρε στὴ θέση τῶν ἐρειπωμένων μοναστηριακῶν κτισμάτων ξενοδοχεῖο με τὸ ὄνομα «Μέσα Ποταμός» με σχέδια τοῦ ἀρχιτέκτονα Ζαχαρία Βόνδα ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρεια. Ἡ μαγευτικὴ τοποθεσία καὶ τὸ θαυμάσιο φυσικὸ περιβάλλον, συνετέλεσαν ὥστε νὰ καταφεύγουν σὲ αὐτό, ὄχι μόνο Κύπριοι, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ Ἕλληνες τῆς Αἰγύπτου.

Ἀργότερα, ὅμως, ἐξαιτίας κυρίως τῆς συρρίκνωσης τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καὶ τῶν νέων δεδομένων πὺ δημιουργήθηκαν μετὰ τὸν Β' Παγκόσμιο πόλεμο, ἡ λειτουργία του κατέστη ἀσύμφορη με ἀποτέλεσμα νὰ κλείσει ὀριστικὰ τὸ 1950, ὅπταν ἐγκαταλείφθηκε καὶ ἐρημώθηκε. Τὸ 1973, μετὰ τὴν αὔξηση τῶν Μητροπόλεων τῆς Κύπρου ἀπὸ τέσσερες σὲ ἕξι, ἡ Μονὴ τοῦ Μέσα Ποταμοῦ ὑπήχθη στὰ ὄρια δικαιοδοσίας τῆς νεοσύστατης Μητρόπολης Λεμεσοῦ, πὺ τὴ χρησιμοποίησε ὡς κατασκηνωτικὸ χῶρο, κατὰ τὴ θερινὴ περίοδο.

Ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης Λεμεσοῦ κ. Ἀθανάσιος (1999), ἔθεσε ὡς στόχο του τὴν πλήρη ἀνακαίνιση καὶ ἐπαναλειτουργία τῆς Μονῆς. Στὴν προσπάθεια αὐτὴ ἦρθε ὡς

ἀρωγὸς ὁ ἤδη μακαριστὸς Κωνσταντῖνος Λεβέντης μαζί με τὴν εὐλαβὴ σύζυγό του Ἐδμὲ Λεβέντη, οἱ ὁποῖοι καὶ ἀνέλαβαν ἐξ ὀλοκλήρου τὴ μεγάλη οικονομικὴ δαπάνη γιὰ τὴν ἀνακαίνιση τῆς Μονῆς. Πράγματι, οἱ ἐργασίες ἄρχισαν τὸν Μάιο τοῦ 2002 καὶ ὀλοκληρώθηκαν τὸ 2003, ἔτος κατὰ τὸ ὁποῖο ὁ Μητροπολίτης Λεμεσοῦ ἐγκατέστησε πενταμελὴ ἀνδρική κοινοβιακὴ ἀδελφότητα ἀπὸ τὴ Μονὴ Μαχαιρᾶ, με πρῶτο Ἡγούμενο τὸν Ἀρχιμανδρίτη Νικόλαο, ἐπαναλειτούργωντας ἔτσι τὴ Μονὴ τοῦ Τιμίου Προδρόμου Μέσα Ποταμοῦ καὶ ξαναζωντανεύοντας μιὰ μοναστικὴ παράδοση αἰῶνων.

Τὸν Μάιο τοῦ 2007, μετὰ ἀπὸ εἰσήγηση τοῦ Μητροπολίτη Λεμεσοῦ κ. Ἀθανασίου, ὁ Ἀρχιμανδρίτης Νικόλαος ἐξελέγη παμψηφεί ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο Χωρεπίσκοπος Ἀμαθοῦντος τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ. Ἡ χειροτονία του ἐγινε στὶς 10 Ἰουνίου τοῦ ἰδίου ἔτους. Ἡ Ἀδελφότητα τῆς Μονῆς ἐξέλεξε ὡς

νέο Ἡγούμενο τὸν Ἀρχιμανδρίτη Παῖσιο, ὁ ὁποῖος ἐνθρονίστηκε στὶς 17 Ἰουνίου.

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Τιμίου Προδρόμου Μέσα Ποταμοῦ, εἶναι ἡ πρῶτη καὶ ἡ μόνη μέχρι στιγμῆς ἀνδρική Μονὴ τῆς Μητροπολιτικῆς περιφέρειας Λεμεσοῦ. Ὅπως κάθε Μονὴ, ἔτσι καὶ αὐτὴ, καλεῖται νὰ ἀποτελέσει μιὰ πνευματικὴ ὄαση στὴν ἔρημο τῆς σύγχρονης πραγματικότητας, ἀποδεικνύοντας ὅτι τὸ Εὐαγγέλιο, ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ, εἶναι δυνατὸ νὰ ἐφαρμόζεται σὲ κάθε ἐποχὴ με τὴν ἴδια ἀκρίβεια καὶ πνευματικὴ δύναμη. Ἐχοντας δίπλα της ἔντονη τὴν παρουσία τοῦ προστάτη της Τιμίου Προδρόμου, πορεύεται καὶ πάλι σταθερὰ τὸν δρόμο τῆς ἀγιοπνευματικῆς παράδοσης, συνεχίζοντας τὴ μακροαἰωνὴ ἱστορία της.

Καταστροφικές λατρείες

του Οικ. Ανδρέου Γκατζέλη

Οι σύγχρονες ομάδες που ονομάζουμε αίρέσεις, είναι οργανωμένες σέκτες με έγκληματικά δόγματα, στόχους και διδασκαλίες. Αποτελούν ένα διεγνωσμένο παγκόσμιο κοινωνικό πρόβλημα, διότι δεν έχουν απλώς μία άλλη άποψη για τον Χριστό και την Έκκλησία Του, αλλά χρησιμοποιώντας ως δόλωμα τη θρησκεία εισάγουν τά θύματά τους σε έγκληματικές και καταστροφικές πρακτικές.

Η έγκληματική δραστηριότητα των ποικίλων παραθρησκευτικών ομάδων, που απειλεί τον άνθρωπο αλλά και ολόκληρη την κοινωνία, επιβεβαιώνεται κατά τρόπο άναμφισβήτητο από τό γεγονός ότι σ' αυτήν αναφέρονται τά ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (22. 5. 1984, 29. 2. 1996, 17. 3. 1998). Μέ τά έν λόγω ψηφίσματα και συστάσεις προτρέπονται οί ευρωπαϊκές χώρες νά λάβουν μέτρα προστασίας των πολιτών τους κατά των παραθρησκευτικών ομάδων.

«Η πίο επικίνδυνη μορφή οργανωμένου εγκλήματος σέ παγκόσμια κλίμακα συντελείται στίς μέρες μας από τίς καταστροφικές σέκτες (destructive cults) ή «καταστροφικές λατρείες», όπως αποδίδεται ό όρος στά έλληνικά. Καί περιλαμβάνει: από δολοφονίες, απαγωγές, έξαναγκαστική άσιτία, ευνουχισμό και παντός είδους κακοποίηση, μέχρι λαθρεμπόριο όπλων και ναρκωτικών, κατασκοπεία, χρήση μέσων βιολογικού πολέμου και άπόπειρα πρόκλησης πολέμου μεταξύ κρατών!...»

Τά συγκλονιστικά αυτά στοιχεία κατέθεσε στήν ΙΑ Πανορθόδοξη Συνδιάσκεψη για θέματα Αιρέσεων και Παραθρησκείας ό στρατιωτικός εισαγγελέας Κύπρου, κ. Στέλιος Ταμάσιος. Καί έπεσήμανε την ανάγκη άμεσης «έπιστράτευσης» κυβερνητικών και κοινωνικών φορέων για την αντιμετώπιση του τρομακτικού φαινομένου.

Ο πρωτοπρεσβύτερος Βασίλειος Γεωργόπουλος, λέκτορας του Α.Π.Θ και ειδικός επί του θέματος, αναφέρει τίς έξής καταστροφικές

συνέπειες που έχει ή ένταξη ενός ανθρώπου σέ μία τέτοια ομάδα:

Απώλεια άληθινής θεογνωσίας

Μείωση κριτικής σκέψης

Πρόκληση φοβιών και ένοχών

Σοβαρότατα ψυχιατρικά προβλήματα

Ρήξη μέ τό οικογενειακό περιβάλλον

Έσωστρέφεια και προβλήματα μέ τον κοινωνικό περίγυρο

Ψυχολογική έξάρτηση

Απώλεια σωματικού βάρους

Έγκατάλειψη σπουδών ή και τής εργασίας

Ανώριμη και προβληματική στάση άπέναντι σέ προβλήματα τής ζωής

Ανυπαξία προσωπικών επιλογών, εκτός αυτών που επιβάλλει ή ομάδα

Δυνατότητα εκφοβισμού και πιέσεων προς τό θύμα μέσω τής χρήσης ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων που γνωρίζει ό άρχηγός ή ή ομάδα.

Αλλά τά γεγονότα μιλούν άπό μόνα τους:

α) «Είχαν γνωριστεί όταν ακόμα πήγαιναν σχολείο. Έκαναν παρέα και έρωτεύτηκαν παράφορα. Φυσικό επακόλουθο, ό γάμος. Γρηγορα απέκτησαν δυό παιδιά και ή οικογενειακή τους ζωή κυλούσε χωρίς προβλήματα. Τά χρόνια περνούσαν κι εκείνοι, πάντα άγαπημένοι. Κάποια στιγμή όμως τά πράγματα άλλαξαν... ή σύζυγος, λέει ό άνδρας της, έμφάνισε μία τάση για άνεύρεση πιθανών παιδικών λαθών τά όποια, κατά την αντίληψή της, μπορεί νά είχαν άσκήσει σημαντική έπρροή στίς σχέσεις τους.

Ό άνθρωπος κόντεψε νά τρελλαθεί, άφού ή κατάσταση στό σπίτι του συνεχώς χειροτέρευε... Η σύζυγος άρχισε νά πηγαίνει σέ ψυχολόγους και σέ κάποια όργάνωση, σέ κάποιο σύλλογο μέ τον τίτλο «Άρμονική Ζωή». Έκει γινόταν άνάλυση διαφόρων θεμάτων μεταφυσικής και παραψυχολογίας. Παραμελούσε έντελώς τά οικογενειακά της καθήκοντα άπό κάθε άποψη. Διέθετε άτελείωτες ώρες στήν παρακολούθηση σεμναρίων, όπως τά έλεγε, στό άκουσμα κασετών και στήν άνάγνωση βι-

βλίων πού τής είχαν χορηγήσει.

Ὁ σύζυγος προσπαθοῦσε μέ ὑπομονή στήν ἀρχή νά ἀντιληφθεῖ, πῶς καί γιατί ἡ μητέρα τῶν παιδιῶν του εἶχε οὐσιαστικά χάσει τό ἐνδιαφέρον της γιά τήν οικογενειακή ζωή καί τήν εὐτυχία τους.

Κάποια μέρα ἡ γυναίκα εἶπε στόν ἄνδρα της ὅτι ὁ σύλλογος αὐτός τήν ἔστειλε σέ κάποιο κέντρο μασάζ, διότι εἶχαν διαπιστώσει πῶς διέθετε βιοενέργεια τήν ὁποία ἔπρεπε νά μεταδίδει καί σέ ἄλλους.

Τότε μή ἀντέχοντας ἄλλο τά πρωτόγνωρα καμώματα τῆς γυναίκας του τῆς ἔθεσε τό δίλημμα: «Λοιπόν, τί θέλεις; «Ἀρμονική Ζωή» - βιοενέργεια καί μασάζ ἢ ... τήν οικογένειά μας;» ἡ ἀπάντηση φαίνεται πῶς δόθηκε ἀμέσως: «Ἀρμονική Ζωή».

Ἀκολούθησαν μεγάλοι καυγάδες, πού ὀλοένα φούντωναν... ἡ συμβίωση συνεχιζόταν, ἀλλά φυσικά ὑπό ἀντίξοες συνθήκες, ὅταν κάποιο βράδυ, σέ περίοδο διαγωνισμῶν τῶν παιδιῶν τους, ὀρθά-κοφτά τοῦ εἶπε: «Νά φύγεις γιά πάντα»... Ὁ σύζυγος ἔχασε κάθε ἐλπίδα πλέον μετά τό νέο «χαστούκι». Χάθηκαν τά πάντα γιά πάντα. Ἡ οικογένεια διαλύθηκε ὀριστικά» (Λοιπόν, 28/11/96).

Κάθε γκουρού ἔχει τόν «πρώτιστο λόγο» ἀκόμη καί μέσα στήν οικογένεια καί δέν δισταίνει νά «καθοδηγήσει» τό θῦμα στή διάλυσή της.

β) Μία δεκαπεντάχρονη μέ τήν ἑξαδέλφη της πῆγαν νά κάνουν φροντιστήριο ἀρχαίων ἐλληνικῶν σέ μία καθηγήτρια. Ὅμως ἡ καθηγήτρια ἦταν «μάρτυρας τοῦ Ἰεχωβά» καί παράλληλα μέ τό μάθημα ἀρχαίων ἔκανε στά δύο κορίτσια καί «Γραφική μελέτη». Τά παιδιά δέν ἀνέφεραν τίποτε στούς γονεῖς τους. Κάποτε ἡ συμπεριφορά τους ἄρχισε νά εἶναι διαφορετική καί προκλητική συγχρόνως, ὅσον ἀφορᾶ στά θρησκευτικά θέματα. Ἄρχισαν οἱ καυγάδες καί στά δύο σπίτια. Ὅταν ἀνακάλυψαν τήν ἀλήθεια ἄρχισε καί τό δράμα τῶν δύο οικογενειῶν. Κανένας σεβασμός στούς γονεῖς. «Πατέρας μου εἶναι ὁ Ἰεχωβά καί ἀδέλφια μου οἱ μάρτυρες καί σπίτι μου ἡ ὀργάνωση», ἦταν ἡ ἀπάντηση. Ἡ οικογένεια διαλύθηκε τελείως. Ὁ πατέρας ἀρρώστησε, ἡ μητέρα κλονίστηκε ψυχικά, ὁ ἀδελφός ἔφυ-

γε ἀπό τό σπίτι, γιατί δέν ἄντεχε τήν ὅλη κατάσταση. Ἡ ἑξαδέλφη, μόλις ἔγινε 18 ἐτῶν, ἔφυγε κι' αὐτή ἀπό τό σπίτι καί ἀφοσιώθηκε στό «ἔργο» τῆς ἐταιρίας «Σκοπιά», ἀδιαφορώντας γιά τήν οικογένειά της. Οἱ γονεῖς της ἀρρώστησαν βλέποντας τό παιδί τους ἀγνώριστο, ἐχθρικό, ἀδιάφορο καί συγχρόνως μέ ἀπαιτήσεις γιά παρουσία καί χρήματα. Ἡ ἄγνοια, γιά ἄλλη μία φορά, ἔφερε τό κακό.

γ) Σύζυγος, ἐπιστήμονας, ἐπιτυχημένος ἐπαγγελματικά προσηλυτίστηκε στή νεοπροτεσταντική αἵρεση τῶν Πεντηκοστιανῶν. Τά προβλήματα στή μέχρι τότε ἀρμονική οικογενειακή ἀτμόσφαιρα δέν ἄργησαν νά παρουσιασθοῦν. Τά λοιπά μέλη τῆς οικογένειας ἀρνιόντουσαν νά τόν ἀκολουθήσουν. Ὁ σύζυγος ὅμως ἤθελε νά γίνει «ποιμένας», κι' αὐτό σήμαινε ὅτι καί ἡ σύζυγός του ἔπρεπε νά γίνει πεντηκοστιανή, πράγμα στό ὁποῖο ἀντιδρούσε ἡ ἴδια. Ἀποτέλεσμα: ἡ διάλυση τῆς οικογένειας, μέ ὅλα τά παρεπόμενα, κυρίως γιά τά ἀνήλικα παιδιά.

Δυστυχῶς οἱ ἀναφερόμενες ὁμάδες δραστηριοποιούνται καί στό ὄμορφο νησί μας. Ἄρα ὁ κίνδυνος εἶναι ὀρατός καί ἀνάλογα γεγονότα βίωσαν καί συμπολίτες μας.

Ἡ Ἱερά Μητρόπολη Λεμεσοῦ μέ τήν εὐλογία τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτη μας κ. Ἀθανασίου, ἴδρυσε καί λειτουργεῖ γραφεῖο στήριξης τῶν ἑξαπατημένων ἀπό καταστροφικές λατρεῖες ἀδελφῶν μας. Μέ διακριτικότητα, οἱ ἐντεταλμένοι ἱερεῖς καί λαϊκοί τοῦ ἀντιαιρετικοῦ γραφείου, στηρίζουν, καθοδηγοῦν, ἐξηγοῦν καί βοηθοῦν ὅσους ζητοῦν συμπαράσταση.

Ίστορία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Λεμεσοῦ

τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Σωφρόνιου Μιχαηλίδη

Η ΛΕΜΕΣΟΣ ΚΑΙ Η ΛΑΡΝΑΚΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΑΓΓΛΟΚΡΑΤΙΑΣ

α) Ἡ Λεμεσός κατά τήν περίοδο τῆς Ἀγγλοκρατίας.

Ὅπως ἐλέχθη, στίς 29 Ἰουνίου ὁ ἀγγλικός στόλος κατέκλυζε τόν κόλπο τῆς Λάρνακος καί ἀποβίβαζε τά πρῶτα ἀγγλικά στρατεύματα πού κατελάμβαναν τήν Κύπρο. Τήν ἴδια ἐκείνη μέρα τό ἀγγλικό πολεμικό «Παλλάς» κατέπλεε στό λιμάνι τῆς Λεμεσοῦ γιά νά θέσει καί τήν πόλη αὐτή ὑπό ἀγγλικό ἔλεγχο. Ὁ Α. Κωνσταντινίδης περιγράφει ὡς ἐξῆς, στό σχετικό βιβλίο του, τήν κατάληψη τῆς Λεμεσοῦ.

»Ἡ Κατοχή τῆς Λεμεσοῦ: Ἡ Λεμεσός κατά τήν κατοχήν εἶχε σχετικῶς καλήν ἐμφάνισιν, οἱ δρόμοι τῆς ἦσαν πλατεῖς καί ἀρκετά καθαροί, αἱ δέ οἰκίαι ἦσαν κτισμέναι καί ἐπιπλωμέναι καλύτερον οἰασδήποτε ἄλλης πόλεως τῆς Νήσου. Αναγράφεται δέ ὑπό Ἀγγλου συγγραφέως ὡς ἀξιοσημεῖωτον γεγονός, ὅτι εἰς αὐτήν ὑπῆρχε καί μία ἄμαξα, ἡ ὁποία ἠγοράσθη ἀπό τή Βηρυτόν. Ἦτο πόλις μέ ἀξιόλογον ἔκτοτε ἐμπορικὴν κίνησιν. Δι' ὅλα γενικῶς τά προτερήματά τῆς γεωγραφικά κλπ. καθὼς καί διὰ τήν εὐφυίαν καί τήν δραστηριότητα τῶν κατοίκων τῆς ἐθεωρήθη καί ὡς ἀξία νά γίνῃ πρωτεύουσα. Ὁ Sir Samuel Baker γράφει: «Πρωτεύουσα ἔπρεπε νά ἦνε ἡ Λεμεσός, ἡ ὁποία θά γίνῃ ἡ Λίβερπουλ τῆς Κύπρου...».

«Ἡ κατοχή τῆς ἐγένετο ὡς ἐξῆς: Ἦτο ἡ 29ῃ Ἰουνίου τοῦ 1878, ὅποτε εἰς τά βάθη τοῦ ὄρμου τῆς Λεμεσοῦ ἐπρόβαλε πλησιάζον συνεχῶς τό Ἀγγλικόν πολεμικόν «Παλλάς». Καί εἰς τήν πόλιν αὐτήν εἶχε προτρέξει ταχύπτερος ὡς πάντοτε καί πλατύστομος ἡ φήμη, ἡ ὁποία φέρουσα εἰς φῶς τά μυστικά τῆς μυστηριώδους Διπλωματίας παρασκευάσματα ἔλεγεν, ὅτι ἡ Κύπρος ἐντός ὀλίγου θά ἐγίνετο

Ἀγγλική. Ἐπιστολαί ἀπό τήν Ἀλεξάνδρειαν καί προφορικαί πληροφορίες ἀπό ἀντιπροσώπους τοῦ οἴκου Ζαρίφη ἐν Κωνσταντινουπόλει ἔφεραν εἰς τοὺς προκρίτους τήν χαρωπὴν ἀγγελίαν ὅτι ἡ Τουρκικὴ διοίκησις εἰς τήν Νήσον ἐπέρνα τὰς τελευταίας ἡμέρας τῆς. Καί δι' αὐτό ὅταν ἡ «Παλλάς» ἀγκυροβολοῦσε μπροστά ἀπὸ τήν Λεμεσό, ἐπεβραίωνεν ἀπλῶς τήν φήμην καί ἐδυνάμωνε μόνον τοὺς παλμούς τῆς μυστικῆς συγκινήσεως καί συγκρατημένης ἀγαλλιᾶσεως πού ἐδοκίμαζεν ἡ καρδιά τῶν ἐξεχόντων πολιτῶν τῆς. Σιγά - σιγά ἡ πόλις ὅλη ἐμάνθανε τό μεγάλο γεγονός καί εἰς τά χεῖλη ὄλων τῶν Ἑλλήνων - τῶν «Χριστιανῶν» καθὼς ἐτιτλοφοροῦντο καί πολλά ἔτη μετὰ τήν Κατοχήν - ἀνθοῦσε τῆς χαρᾶς τό γέλιο... Καί ἀπὸ ἄνδρες καί γυναῖκες, κορίτσια καί ἀγόρια μία φαιδρὰ φωνὴ ἠκούετο τήν 29ῃ Ἰουνίου, ἑορτὴν τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων ἢ κατὰ τήν Κυπριακὴν συνήθειαν Πάσχα τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων: «Ἔ! τώρα, ἐννά κάμουμεν Κύριον Πάσχα!»... »Ὀλίγον μετὰ τήν ἀγκυροβολίαν τοῦ «Παλλάς» ἀπεβιβάσθη ἐξ αὐτοῦ ἄγλημα ναυτῶν, τό ὁποῖον τό πλῆθος ἐδέχθη μέ φρενίτιδα ἐνθουσιασμοῦ ὡς ἐλευθερωτικόν. Τό ἄγλημα μετέβη εἰς τό μικρόν Φρούριον, τό ὁποῖον εὐρίσκετο ἐκεῖ ὅπου σήμερον εἶναι αἱ ἀποθήκαι τοῦ Τελωνείου. Ἐκεῖ ὁ ἐπικεφαλῆς τοῦ ἀγλήματος ἀξιωματικός, ὁ ὁποῖος ἦτο ὁ Major Siegar,... ἔγινε καί ἡ ἀνύψωσις τῆς Ἀγγλικῆς Σημαίας. Εἶναι ἀξιοσημεῖωτον ὅτι τήν Τουρκικὴν Σημαίαν ὑπέστειλε κατόπιν ὑποδείξεως τοῦ Siegar αὐτός ὁ Τοῦρκος Διοικητὴς καί ὁ ἴδιος ἀνύψωσε τήν Ἀγγλικὴν Σημαίαν... Τήν τάξιον κατὰ τήν ἐπίσημον αὐτὴν τελετὴν ἐκράτουν Τοῦρκοι «ττοποσῆδες» (=πυροβοληταί), οἱ ὁποῖοι ἀδυνατοῦντες νά κάμουν ἢ ποῦν καί τό ἐλάχιστον εἰς τοὺς Ἀγγλους, οἱ ὁποῖοι ἤρχοντο διὰ νά ἐκτελέσουν Σουλτανικόν φερμάνιον - ἱερὸν καί προσκυνητόν δι' αὐτούς - ἐξεθύμαναν ἐναντίον μερικῶν ἀπὸ τοὺς ἰδι-

κούς μας, οί όποίοι ήθελαν νά προχωρήσουν και δέν ύπήκουαν πλέον εις τό κλασικόν και περιβόητον «κερι πρέ» (=πίσω βρέ) και τούς εκτύπησαν, τών Άγγλων κρατούντων άπάθειαν διά νά μή έξερεθίσουν περισσότερο τούς ταραγμένους διά τήν τόσην ταπεινώσιν Τούρκους...[...] Μετά τήν έπισημοποίησιν αυτήν τής Άγγλικής Κατοχής τό άγημα επέστρεψεν εις τό σκάφος του, ακολουθούμενον πάλιν και προπεμπόμενον μέ ζητωκραυγάς από τό πλήθος...»

»Τήν άτμόσφαιραν έπειτα τής Λεμεσοϋ έτάρασεν ή φωνή του δημοσίου κήρυκος (τελλάλη), ό όποίος κατ' έντολήν εκήρυττε περίπου τά εξής: «Η Μεγαλειότατη Βασίλισσα Βικτώρια έπιθυμεί νά κάμη γνωστόν εις όλους τούς κατοίκους τής Κύπρου ότι καταλαμβάνει τήν Νήσον και ότι σκοπός της είναι νά κάμη τήν Κύπρον πρότυπον καλής και άμερολήπτου διοικήσεως άνεξαρτήτως φυλής και θρησκείας και «Παράδεισον τής Ανατολής»...»

Από τά διάφορα ταξιδιωτικά ξένων επισκεπτών τής έποχής, βλέπει κανείς ότι ή Λεμεσός δημιουργούσε πολύ καλές έντυπώσεις, και μέ τίς προσπάθειες τών κατοίκων της γινόταν ακόμη καλύτερη. Γράφει ό λεμεσιανός Γεώργιος Φραγκούδης δώδεκα χρόνια μετά τήν Άγγλική Κατοχή:

«Επί Τουρκοκρατίας ή Λεμεσός ήν άκάθαρτος κωμόπολις. Από τής Άγγλικής όμως κατοχής οί κάτοικοι έφιλοτιμήθησαν νά καταστήσουν αυτήν τήν ώραιότεραν πόλιν τής

Κύπρου. Αί πλείσται όδοί έστρώθησαν διά μεγάλων πλακών, εκομίσθη καλόν ύδωρ, ένώ πρότερον οί κάτοικοι ύδρευοντο εκ τών φρεάτων, άνηγέρθησαν πολλά και ώραια οικοδομαί, άγοραί, λέσχαι και καφενεία και έγέγοντο κάλλιστοι περίπατοι και έντός και εκτός τής πόλεως. Πρό τής αποβάθρας ύπάρχει μικρά πλατεία, ένθα και ώραιότατον μέγαρον τής διοικήσεως και τά τελωνεία, έν ώ χώρω άλλοτε ύπήρχε μικρόν Τουρκικόν φρούριον, ένθα τό πρώτον άνεπετάσθη ή άγγλική

σημαία και όπερ μετά λύτης είδον μίαν προΰίαν οί Τούρκοι κατεδαφιζόμενον... Η Λεμεσός έχει 6.000 και πλέον κατοίκους, ών τό έν τέταρτον περίπου εισί Τούρκοι, κατοικούντες έν ίδια πενιχρά συνοικία προς τό τέλος τής πόλεως. Άγγλοι και ξένοι έλάχιστοι ύπάρχουσι...».

Οί συνθήκες πού δημιούργησε ή Άγγλική κατοχή ευνόησαν τήν ανάπτυξη τής Λεμεσοϋ, ιδίως μετά τή βελτίωση και επέκταση τών λι-

μενικών της εγκαταστάσεων στις άρχές του 20ου αιώνα. Από τότε άρχισε νά ύποσκελίζει τή Λάρνακα πού, μέχρι και τίς άρχές του αιώνα μας, εξακολουθούσε νά έχει τά πρωτεία στη λιμενική και έμπορική άνθηση, ιδρύθηκαν πολλές βιομηχανίες και εργοστάσια και ή πόλη αύξανε συνεχώς και διακρινόταν για τή ζωντάνια της. Υπήρξε μέχρι τό τέλος τής Άγγλοκρατίας μιά πραγματικά «ζωτικότερη πολιτεία», τό «Λίβερπουλ τής Κύπρου», όπως τό 1879 ό Sir Samuel Baker πρόβλεψε πώς θα γινόταν.

Θείες Λειτουργίες και Χοροστασίες

Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Λεμεσού κ. Ἀθανασίου

Δευτέρα 1η Ἰουλίου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στήν Ἱερά Μεγίστη Μονή Βατοπαιδίου.

Σάββατο 6 Ἰουλίου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία σέ πανηγυρική ἀγρυπνία εἰς μνήμην τῶν Ὁσίων Ἀγιορειτῶν Πατέρων, στό πανηγυρίζον ἡσυχαστήριο τῆς ἀδελφότητος Δανηλαίων στή Κατουνάκια τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

Κυριακή 7 Ἰουλίου: χοροστάτησε σέ ἔσπερινό καί τή Δευτέρα 8 Ἰουλίου τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στό ἴδιο ἱερό ἡσυχαστήριο.

Πέμπτη 11 Ἰουλίου: τό βράδυ συμμετεῖχε σέ Ἀρχιερατικό Συλλεΐτουργο κατά τή διάρκεια ἀγρυπνίας γιά τό μνημόσυνο τοῦ Ὁσίου Γέροντος Παΐσιου στήν Ἱερά Μονή Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου στή Σουρωτή, μετά τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κασσανδρείας κ.Νικοδήμου.

Κυριακή 14 Ἰουλίου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν Μητροπολιτικό ναό Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς κατά τή διάρκεια τῆς ὁποίας τέλεσε τό μνημόσυνο τῶν πεσότων κατά τό πραξικόπημα τῆς 15ης Ἰουλίου 1974.

Τρίτη 16 Ἰουλίου: χοροστάτησε στόν ἔσπερινό στόν πανηγυρίζοντα ἱ.ν. Ἁγ. Μαρίνας Συνοικισμού Καψάλου.

Τετάρτη 17 Ἰουλίου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱ.ν. Ἁγ.Μαρίνας Καλοῦ Χωριοῦ Λεμεσοῦ.

Παρασκευή 19 Ἰουλίου: χοροστάτησε στόν ἔσπερινό στόν πανηγυρίζοντα ἱ.ν. Προφήτη Ἡλία Συκόπετρας.

Σάββατο 20 Ἰουλίου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱ.ν. Προφήτη Ἡλία Ἀγριδιῶν.

Κυριακή 21 Ἰουλίου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱ.ν. Ἁγ. Γεωργίου Συλίκου.

Τετάρτη 24 Ἰουλίου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία σέ ἀγρυπνία στόν ἱ.ν. Θεοπατόρων Ἰωακείμ καί Ἄννης παρά τόν Ἅγιο Τύχωνα.

Πέμπτη 25 Ἰουλίου: χοροστάτησε στόν ἔσπερινό στό παρεκκλήσιο τῆς Ἁγ. Παρασκευῆς στήν κοινότητα Κουκάς.

Παρασκευή 26 Ἰουλίου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱ.ν. Ἁγ. Παρασκευῆς Γερμασόγειας, ὅπου χειροθέτησε σέ πνευματικό τόν Αἰδεσιμολογιώτατο Πρεσβ. Κυριακό Νικολάου.

Κυριακή 28 Ἰουλίου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱ.ν. Ἁγ. Ἰωάννου Λαμπαδιστή στό Πελένδρι.

Τετάρτη 31 Ἰουλίου: χοροστάτησε στόν ἔσπερινό στόν ἱ.ν. Τιμίου Σταυροῦ Κουκάς.

Σάββατο 3 Αὐγούστου: συμμετεῖχε σέ Ἀρχιερατικό Συλλεΐτουργο στήν Ἱερά Μονή Παναγίας τοῦ Κύκκου, προεξάρχοντος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου κ.κ. Χρυσοστόμου Β', κατά τή διάρκεια τοῦ ὁποίου τελέστηκε τό μνημόσυνο τοῦ ἀείμνηστου Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ'.

Κυριακή 4 Αὐγούστου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱ.ν. Παναγίας Ἰαματικῆς Ἀρακαπᾶ.

Δευτέρα 5 Αὐγούστου: χοροστάτησε στόν ἔσπερινό στόν πανηγυρίζοντα ἱ.ν. Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος στήν κοινότητα Σωτήρας.

Τρίτη 6 Αὐγούστου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ἱ.ν. Μεταμορφώσεως Λιμναίου.

Σάββατο 10 Αὐγούστου: προεξήρχε Ἀρχιερατικοῦ Συλλεΐτουργο στόν ἱ.ν. Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου στήν ἱ.μονή Τιμίου Προδρόμου Μ.Ποταμοῦ μετά τῶν Θεοφιλεστάτων Ἐπισκόπων Ἀμαθοῦντος κ.Νικολάου, Λήδρας κ.Ἐπιφανίου καί Νεαπόλεως κ.Πορφυρίου.

Κυριακή 11 Αὐγούστου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ἱ.ν. Παναγίας τῆς κοινότητος Ποταμίτισσας.

Ίουλίου καί Αύγούστου

Τετάρτη 14 Αύγούστου: χοροστάτησε στόν έσπερινό στόν πανηγυρίζοντα ι.ν. Παναγίας Πυργωτίσσης στόν Πύργο.

Πέμπτη 15 Αύγούστου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ι.ν. Παναγίας Έλεούσης Τριμίκλινης.

Παρασκευή 16 Αύγούστου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στό παρεκκλήσιο τής Παναγίας Σαΐτιώτισσας στό Σαΐττά, τήν ίδια ημέρα κατά τή διάρκεια άγρυπνίας τέλεσε τά έγκαίνια του ι.ν. Άγ. Αρσενίου Καπαδόκου Κυπερούνας.

Κυριακή 18 Αύγούστου: συμμετείχε σέ Αρχιερατικό Συλλείτουργο στόν ίδιο ι.ν. προεξάρχοντας του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Κύπρου κ.κ.Χρυσοστόμου Β΄.

Δευτέρα 19 Αύγούστου: χοροστάτησε στόν έσπερινό στό παρεκκλήσιο των Άγ. Ρηγίνου καί Όρέστη στή Φασούλα.

Πέμπτη 22 Αύγούστου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στήν ι.μονή Συμβούλου Χριστού καί

τό βράδυ τέλεσε τή Θεία Λειτουργία κατά τή διάρκεια άγρυπνίας στήν ι.μονή Παναγίας Τρικουκκιάς.

Παρασκευή 23 Αύγούστου: χοροστάτησε στόν έσπερινό στόν πανηγυρίζοντα ι.ν. Άγ. Κοσμά του Αίτωλου.

Κυριακή 25 Αύγούστου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ι.ν. Άγ. Θεράποντος τής κοινότητας Λυθροδόνα.

Τρίτη 27 Αύγούστου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία σέ άγρυπνία στήν ιερά μονή Μαχαιρά.

Πέμπτη 29 Αύγούστου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ι.ν. Τιμίου Προδρόμου στίς Δύμες.

Σάββατο 31 Αύγούστου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ι.ν. Αγίας Ζώνης στήν Απαισιά καί τό άπόγευμα τής ίδιας ημέρας χοροστάτησε στόν έσπερινό στόν κατασκηνωτικό χώρο τής Μητροπόλεως στόν Κακομάλλη.

Θεοφιλεστάτου Έπισκόπου Άμαθούντος κ. Νικολάου

Τετάρτη 3 Ίουλίου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στό ι. παρεκκλήσιο τής Παναγίας Γαλακτοτροφούσης τής κοινότητας Άψιού.

Κυριακή 7 Ίουλίου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ι.ν. Άγ. Κοσμά Αίτωλου.

Σάββατο 13 Ίουλίου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ι.ν. Άγ. Ζώνης Λεμεσού, όπου χειροτόνησε εις πρεσβύτερο τόν Διάκονο Κυπριανό Χαρίτωνος.

Κυριακή 14 Ίουλίου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ι.ν. Αρχ. Μιχαήλ τής κοινότητας Άγ. Ίωάννη Πιτσιλιάς.

Τρίτη 16 Ίουλίου: χοροστάτησε στόν έσπερινό στόν πανηγυρίζοντα ι.ν. Άγ. Μαρίνας Κυπερούνας.

Τετάρτη 17 Ίουλίου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ι.ν. Άγ. Μαρίνας Συνοικισμού Καψάλου.

Παρασκευή 19 Ίουλίου: χοροστάτησε στόν έσπερινό στόν πανηγυρίζοντα ι.ν. Προφήτη Ήλία Ποταμού Γερμασόγειας.

Σάββατο 20 Ίουλίου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ι.ν. Προφήτη Ήλία Συκόπετρας.

Κυριακή 21 Ίουλίου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ι.ν. Αποστόλων Πέτρου καί Παύλου τής κοινότητας Αύγόρου.

Τετάρτη 24 Ίουλίου: χοροστάτησε στόν έσπερινό στόν ι.ν. Άγ. Άννης τής κοινότητας Σπιταλίου.

Πέμπτη 25 Ίουλίου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στό παρεκκλήσιο Άγ. Άννης στή Μ.Γειτονιά καί τό άπόγευμα τής ίδιας ημέρας χοροστάτησε στόν έσπερινό στόν πανηγυρίζοντα ι.ν. Άγ. Παρασκευής Έπισκοπής.

Παρασκευή 26 Ίουλίου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στό πανηγυρίζον παρεκκλήσιο Άγ.

Παρασκευής Κ.Αμιάντου και τό απόγευμα τής ίδιας ημέρας χοροστάτησε στόν έσπερινό στόν πανηγυρίζοντα ι.ν. Άγ. Παντελεήμονα τής κοινότητας Κυβίδων.

Σάββατο 27 Ιουλίου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ίδιο ι.ν., τό απόγευμα χοροστάτησε στόν έσπερινό στό πανηγυρίζον παρεκκλήσιο τής Άγ. Ειρήνης Χρυσοβαλάντου στόν περίβολο του Γενικού Νοσοκομείου.

Κυριακή 28 Ιουλίου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ι.ν. Άγ. Γεωργίου Άκαπνούς.

Πέμπτη 1 Αύγουστου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ι.ν. Τιμίου Σταυρού τής κοινότητας Κουκάς και τό απόγευμα τής ίδιας ημέρας χοροστάτησε στόν έσπερινό στόν πανηγυρίζοντα ι.ν. Άπ. Άνδρέα και Όσ. Φωτεινής στόν Συνοικισμό Κολοσσίου.

Σάββατο 3 Αύγουστου: συμμετείχε σέ Αρχιερατικό Συλλείτουργο στήν ιερά μονή Παναγίας του Κύκκου, προεξάρχοντος του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Κύπρου κ.κ.Χρυσόστομου Β', κατά τή διάρκεια του οποίου τελέστηκε τό μνημόσυνο του άείμνηστου Αρχιεπισκόπου Κύπρου Μακαρίου Γ'.

Κυριακή 4 Αύγουστου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ι.ν. Θεοπατόρων Ίωακείμ και Άννης.

Δευτέρα 5 Αύγουστου: χοροστάτησε στόν έσπερινό στόν πανηγυρίζοντα ι.ν. Μεταμορφώσεως του Σωτήρος τής κοινότητας Λιμνατίου.

Τρίτη 6 Αύγουστου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ι.ν. Μεταμορφώσεως του Σωτήρος τής κοινότητας Σανίδας.

Παρασκευή 9 Αύγουστου: τέλεσε τόν Άγιασμό κατά τήν τελετή των Θυρανοιξίων του

νέου Καθολικού τής ι.μονής Τιμίου Προδρόμου Μ. Ποταμού και χοροστάτησε στόν έσπερινό που άκολούθησε.

Σάββατο 10 Αύγουστου: συμμετείχε σέ Αρχιερατικό Συλλείτουργο στήν ίδια ι.μονή προισταμένου του Πανιερωτάτου Μητροπολίτου Λεμεσου κ.Άθανασίου.

Κυριακή 11 Αύγουστου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ι.ν. Άγ. Νικολάου στήν κοινότητα Άλασσας, τό απόγευμα χοροστάτησε στόν έσπερινό στό παρεκκλήσιο Άγ. Φωτίου και Άνικήτου στήν Έπαγώνια.

Τετάρτη 14 Αύγουστου: χοροστάτησε στόν έσπερινό στόν πανηγυρίζοντα ι.ν. Παναγίας Φανερωμένης Π.Πλατρών.

Πέμπτη 15 Αύγουστου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ίδιο ι.ν.

Κυριακή 18 Αύγουστου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ι.ν. Άγ. Αναργύρων Βεροίας.

Σάββατο 24 Αύγουστου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ι.ν. Άγ. Κοσμά του Αιτωλού.

Κυριακή 25 Αύγουστου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν ι.ν. Παναγίας Έλεούσης Τριμκλινής.

Τετάρτη 28 Αύγουστου: χοροστάτησε στόν έσπερινό στόν πανηγυρίζοντα ι.ν. Τιμίου Προδρόμου τής κοινότητας Άγρου.

Πέμπτη 29 Αύγουστου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ι.ν. Τιμίου Προδρόμου τής κοινότητας Λουβαρά.

Παρασκευή 30 Αύγουστου: χοροστάτησε στόν έσπερινό στόν πανηγυρίζοντα ι.ν. Άγ. Ζώνης τής κοινότητας Απαισιάς.

Σάββατο 31 Αύγουστου: τέλεσε τή Θεία Λειτουργία στόν πανηγυρίζοντα ι.ν. Άγ. Ζώνης τής κοινότητας Μονής.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΔΡΩΜΕΝΑ

ΙΕΡΑΣ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ
ΛΕΜΕΣΟΥ

Τήν Δευτέρα 1η Ἰουλίου ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας προέστη τῆς Θείας Λειτουργίας στό Καθολικό τῆς ἱερᾶς μονῆς Βατοπαιδίου καί ἀκολούθως προέστη τοῦ ἐτήσιου μνημοσύνου τοῦ μακαριστοῦ γέροντος Ἰωσήφ Βατοπαιδινοῦ. Ἀκολούθησε τρισάγιο στόν τάφο τοῦ γέροντος.

Τήν Παρασκευή 5 Ἰουλίου πραγματοποιήθηκε στήν αἴθουσα ἐκδηλώσεων τῆς Μητροπόλεώς μας ἐκδήλωση εἰς μνήμη τοῦ Πλοιάρχου Ἀνδρέα Ἰωάννιδη, ὁ ὁποῖος ἔχασε τή ζωή του κατά τή φοινική ἔκρηξη στή Ναυτική Βάση «Εὐάγγελος Φλωράκης» στό Μαρί, τήν 11η Ἰουλίου 2011. Κύριος ὁμιλητής ἦταν ὁ Ἐπιτελάρχης τῆς 3ης Ταξιαρχίας Ὑποστηρίξεως, Συνταγματάρχης κ. Ἀνδρέας Γεωργίου.

Τό Σάββατο 6 Ἰουλίου ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κ. Ἀθανάσιος, κατά τή διάρκεια τῆς παραμονῆς του στό Ἅγιο Ὄρος, τέλεσε τή Θεία Λειτουργία σέ πανηγυρική ἀγρυπνία εἰς μνήμην τῶν Ὁσίων Ἀγιορειτῶν Πατέρων στό πανηγυρίζον ἠσυχαστήριο τῆς ἀδελφότητος Δαμηλαίων στή Κατουνάκια τοῦ Ἁγίου Ὄρους.

Τήν Πέμπτη 11 Ἰουλίου τό βράδυ συμμετείχε σέ Ἀρχιερατικό Συλλεῖτουργο κατά τή διάρκεια ἀγρυπνίας, μετά τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κασσανδρείας κ. Νικοδήμου, γιά τό μνημόσυνο τοῦ Ὁσίου Γέροντος Παΐσιου στήν ἱερά μονή Ἁγίου Ἰωάννου Θεολόγου στή Σουρωτή.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κ.Νικόλαος στίς 13 Ἰουλίου ἡμέρα Σάββατο, κατά τή διάρκεια τῆς Θείας Λειτουργίας πού τέλεσε στόν ιερό ναό Ἁγ. Ζώνης Λεμεσοῦ, χειροτόνησε εἰς Πρεσβύτερο τόν Διάκονο Κυπριανό Χαρίτωνος.

Τήν Τετάρτη 24 Ἰουλίου πραγματοποιήθηκε Ἱερατική Σύναξη τῶν ιερέων τῆς πόλης μας στήν αἴθουσα ἐκδηλώσεων τοῦ Μητροπολιτικοῦ ναοῦ Παναγίας Παντανάσσης Καθολικῆς. Ὁμιλητής ἦταν ὁ Γέρον Ἱερομόναχος Γρηγόριος Ἁγιορείτης, λόγιος συγγραφέας πολλῶν λειτουργιολογικῶν βιβλίων, ἀπό τούς πρώτους μαθητές τοῦ Γέροντος Παΐσιου, μέ θέμα «Λειτουργική Ζωή τοῦ Ἱερέως».

Ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κ.Ἀθανάσιος καί ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κ.Νικόλαος τό Σάββατο 3 Αὐγούστου συμμετεῖχαν σέ Συνοδικό Ἀρχιερατικό Συλλείτουργο στήν Ἱερά Μονή Παναγίας τοῦ Κύκκου, στό ὅποιο προεξήρχε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ.κ.Χρυσόστομος Β', ὅπου τελέστηκε τό μνημόσυνο τοῦ ἀείμνηστου πρώτου Προέδρου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ'.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀμαθοῦντος κ.Νικόλαος τέλεσε τόν Ἁγιασμό κατά τήν τελετή τῶν Θυρανοιξίων τοῦ νέου Καθολικοῦ τῆς Ἱεράς Μονῆς Τιμίῳ Προδρόμου Μ. Ποταμοῦ καί χοροστάτησε στόν ἐσπερινό πού ἀκολούθησε. Τό Σάββατο 10 Αὐγούστου τελέστηκε ἡ πρώτη Θεία Λειτουργία στό νέο Καθολικό τῆς Ἱεράς Μονῆς, τό ὅποιο εἶναι ἀφιερωμένο στόν Εὐαγγελισμό τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Στό Ἀρχιερατικό Συλλείτουργο προϊστάτο ὁ Πανιερώτατος Μητροπολίτης μας κ.Ἀθανάσιος καί συλ-

λειτούργησαν οί Θεοφιλέστατοι Ἐπίσκοποι Ἀμαθούντος κ.Νικόλαος, Λήδρας κ.Ἐπιφάνιος καί Νεαπόλεως κ.Πορφύριος. Κατά τή διάρκεια τῆς πρώτης Θείας Λειτουργίας μεταφέρθηκε μέ μεγαλοπρεπή πομπή ἡ σεπτή εἰκόνα τῆς Παναγίας Σαϊτιώτισσας ἀπό τό παλαιό καθολικό στό καινούριο, συνοδευόμενη ἀπό τούς Ἀρχιερεῖς, τόν κλήρο καί πλήθος πιστῶν.

Μέσα στά πλαίσια τῶν ἐγκαινίων τοῦ νεόδμητου ἱεροῦ ναοῦ Ἁγίου Ἀρσενίου τοῦ Καππαδόκου τῆς κοινότητος Κυπερούνας, τήν Παρασκευή 16 Αὐγούστου, ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Νεαπόλεως κ.Πορφύριος ὑποδέχθηκε τό ἱερό καί χαριτόβρυτο λείψανο τῆς Ἁγίας Μεγαλομάρτυρος Μαρίνης, τό ὁποῖο μετέφερε στήν Κύπρο ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμ. Ἀέτιος ἀπό τήν Ἱερά Μονή Παναχράντου τῆς Ἄνδρου. Ἀκολούθησε πανηγυρικός ἑσπερινός χοροστατοῦντος τοῦ Πανιερωτάτου Μητροπολίτη Κυρηνείας κ.Χρυσόστομου.

Στή συνέχεια τής άγρυπνίας τελέστηκαν μέ ξεχωριστή λαμπρότητα τά έγκαίνια του ναού από τον Πανιερώτατο Μητροπολίτη μας κ.Αθανάσιο. Στή Θεία Λειτουργία συλλειτουργήσαν μετά του Πανιερωτάτου Μητροπολίτη μας ό Πανιερώτατος Μητροπολίτης Κυρηναίας κ.Χρυσόστομος, ό Θεοφιλέστατος Έπίσκοπος Λήδρας κ.Έπιφάνιος καί ό Θεοφιλέστατος Έπίσκοπος Νεαπόλεως κ.Πορφύριος.

Τήν Κυριακή 18 Αύγουστου τελέστηκε στον ίδιο ιερό ναό Αρχιερατικό Συλλειτουργό προεξάρχοντας του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Κύπρου κ.κ. Χρυσοστόμου Β' καί συλλειτουργούντων του Πανιερωτάτου Ποιμενάρχη μας κ.Αθανασίου καί του Θεοφιλεστάτου Έπισκόπου Μεσαορίας κ. Γρηγορίου.

Από τίς 16 έως καί τίς 23 Αύγουστου ό προσκυνηματικός ιερός ναός Αγίων Θεοπατόρων Έωακείμ καί Άννης παρά τον Άγιο Τύχωνα πραγματοποίησε προσκυνηματική έκδρομή στή Βόρεια Έλλάδα. Τήν έκδρομή συνόδευσε ό Θεοφιλέστατος Έπίσκοπος Αμαθοΰντος κ.Νικόλαος.

Ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμ. Ἰσαάκ Μα-
χαιριώτης, Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱεράς μας
Μητροπόλεως, ἐκπροσωπώντας τόν Πανιε-
ρώτατο Μητροπολίτη μας κ. Ἀθανάσιο, πα-
ρέστη στήν ἐνθρόνιση τῆς νέας ἡγουμένης
τῆς Ἱεράς Μονῆς Ἁγίων Ραφαήλ, Νικολάου
καί Εἰρήνης, Ταβιθάς μοναχῆς, στή Μυτιλή-
νη, τό Σάββατο 24 Αὐγούστου. Ἡ ἐνθρόνιση
ἔγινε ἀπό τόν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη
Μυτιλήνης, Ἐρεσσού καί Πλωμαρίου κ. Ἰά-
κωβο. Τόν Πρωτοσύγκελλο συνόδευσε ὁ
Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμ. τῆς Μητροπόλε-
ως μας Ἐμμανουήλ.

Μέ ἀπόλυτη ἐπιτυχία ὁλοκληρώθηκαν καί φέτος οἱ κατασκηνώσεις τῆς Μητροπόλεως μας
στίς κατασκηνοτικές ἐγκαταστάσεις τοῦ Σαϊτῶ, μέ γενικό θέμα: «Σταυρός - Ἡ ὠραιότης τῆς
Ἐκκλησίας». Περίπου 1000 ἀγόρια καί κορίτσια Δημοτικοῦ, Γυμνασίου καί Λυκείου καθώς καί

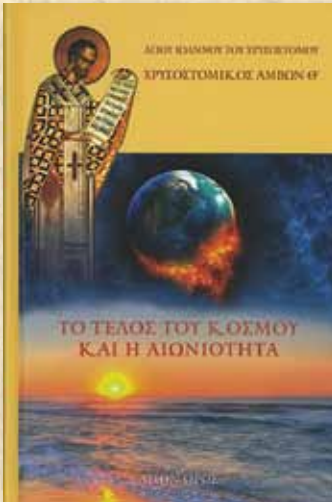
φοιτητές και νέοι της κοινότητας νέων της Μητροπόλεώς μας, νεαρά ζευγάρια και κυρίες των Χριστιανικών Συνδέσμων Γυναικών, πέρασαν όμορφες και αξέχαστες στιγμές στις λίγες μέρες που είχαν την ευκαιρία να ζήσουν στην κατασκήνωση.

Έκτός από τό λατρευτικό και ψυχαγωγικό πρόγραμμα οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να συνομιλήσουν με τόν Πανιερώτατο Μητροπολίτη μας κ.Αθανάσιο καθώς και με τόν Θεοφιλέστατο Έπίσκοπο Αμαθούντος κ.Νικόλαο, τών οποίων ή παρουσία ήταν συνεχής. Μέ τόν πατρικό τους λόγο τούς βοήθησαν να βιώσουν τήν αγάπη του Θεού Πατέρα μας και να πάρουν δύναμη και έλπίδα ιδιαίτερα κατά τίς δύσκολες αυτές μέρες που ζούμε.

ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Χρυσοστομικός Άμβων Θ'

Τό τέλος του κόσμου και η αιωνιότητα

Π.Βενέδικτου συνοδεία Ίερομ.Σπυρίδωνος

Μετά την επιτυχημένη και καλαισθητη σειρά του Άγιου Ίωάννου του Χρυσοστόμου μέ θέματα:

περί πίστεως, ελπίδος και αγάπης (τόμος Α'), περί ταπεινώσεως, υπερηφανείας, κενοδοξίας, άλαζονείας, καυχήσεως (τόμος Β'), περί γάμου και οικογένειας (τόμος Γ'), περί έλεημοσύνης (τόμος Δ'), περί προσευχής (τόμος Ε'), περί μετανοίας, έξομολογήσεως, νηστείας και Θ.Κοινωνίας (τόμος Στ'), περί παρηγορίας των πενθούντων (τόμος Ζ'), περί ανθρωπίνου πόνου (τόμος Η') έξεδόθη και ο 9ος τόμος μέ θέμα: « Τό τέλος του κόσμου και η αιωνιότητα». Ένα βιβλίο, αλλά και μία σειρά πού δέν πρέπει νά λείπουν από κανένα σπίτι, διότι αποτελούν πραγματικό πνευματικό θησαυρό.

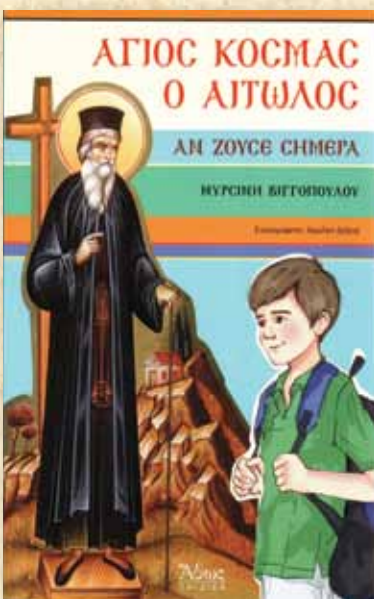
Πρόσφορο και Άρτος

Δήμητρας Σταύρου – Μιχάλσκι και Σταυρούλας Σταμάτη

Τό πρόσφορο κατέχει μία πολύ κεντρική θέση στην έκκλησιαστική ζωή της ορθόδοξης Έκκλησίας μας, καθώς αποτελεί μέ πολλούς τρόπους σημείο αναφοράς για τον καθένα από έμάς: σιτάρι, δηλαδή δώρο του Θεού, ζύμωμα, δηλαδή δική μας προσφορά, αντίδωρο, δηλαδή μετοχή εύλογίας και αγιασμού. Καί πάνω από όλα, τό Σώμα του Χριστού.

Ό άρτος και η άρτοκλασία παραπέμπουν στά θαύματα του Χριστού και έχουν τίς ρίζες τους στις Αγάπες, τά κοινά τραπέζια των πιστών κατά τά πρώτα χριστιανικά χρόνια.

Ένα βιβλίο πού αναζητά λίγο παραπάνω ό,τι έχει σχέση μέ τό πρόσφορο και τον άρτο, την παράδοση του ζυμώματος, τό σφράγισμα ή τό στόλισμα και τή θέση τους στην έκκλησιαστική ζωή.

Ό Δεκαπενταύγουστος ήταν η καλύτερη στιγμή του καλοκαιριού για τό Μανώλη και τή Δέσποινα. Τό σπίτι του παππού και της γιαγιάς, καρφίτσωμένο σέ κάποια πλαγιά της Ήπειρου, δέν τό άλλαζαν μέ τίποτε. Μόνο πού φέτος τά πράγματα ήταν κάπως... διαφορετικά. Οι δυσκολίες της πατρίδας μας, τά προβλήματα των ανθρώπων της και ειδικά των νέων, είχαν ρίξει ένα βαρύ πέπλο από πάνω τους. Τότε μπήκε στή μέση ο παππούς. Παρακινούμενος από τή διάκριση και τήν αγάπη του για τον Άγιο Κοσμά τον Αιτωλό, τούς μίλησε για τή ζωή και τίς προφητείες του, αλλά κυρίως τούς παρότρυνε νά τον γνωρίσουν, ακολουθώντας τά χνάρια του σέ μονοπάτια των βουνών πού ήταν γεμάτα ιστορίες και θρύλους. Μέσα από αυτές τίς διαδρομές, όλη η οικογένεια όχι μόνο διαπίστωσε τήν αλήθεια των λόγων του Άγιου, αλλά έμαθε νά ζει μέ κάτι πού είχαν ξεχάσει: τήν έλπίδα. Έτσι, παππούς, γιαγιά, γονείς και έγγονια βάλθηκαν νά βρουν τρόπο, για νά βγάλουν τον τόπο τους από τήν αφάνεια. Ό Άγιος βέβαια ήταν αυτός πού τούς παρακίνησε, αυτοί όμως έπρεπε νά κάνουν τήν εύλογία πράξη. Κάπου ψηλά, σ' ένα χωριό της Ήπειρου...

